БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 81 (572)
24 АПРЕЛЬ СЕШАНБА 1956 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Ленин иши яшнайди ва енгади

СССР Иттифоқи Большой театрида тантанали мажлис

Совет кишилари, бутун прогрессив инсоният меҳнаткашларининг гениал йўлбошчиси, Коммунистик партиянинг ва жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг асосчиси Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 86 йиллигини тантанали равишда нишонладилар.

«Ленин» деган азиз ном жаҳондаги ҳамма халқларнинг тилларида чуқур ҳурмат ва қизгин муҳаббат блан такрорланмоқда. Ленинизм идеялари оммага йил сайин тобора кўпроқ ва кучлироқ сингиб бормоқда. Ленин идеяларининг улуғ ҳаётий кучи ҳамма жойда кўриниб турибди. Ленин идеялари КПСС XX с'ездининг қарорларида айниқса ёрқин намоён бўлди ва ҳозирги вақтда совет халқи шу қарорларни амалга оширмоқ учун фидокорона меҳнат қилмоқда.

1956 йил 22 апрель. Ватанимиз пойтахти Москванинг биноларида қизил байроқлар ҳилпиллаб турибди. Москвалилар бу улуғ кунни умумхалқ байрами сифатида нишонладилар. В. И. Ленин марказий музейини СССР Революция музейини минг-минглаб кишилар келиб кўрди. Улар Лениннинг номи блан боғланган жойларга экскурсия қилиб бордилар. В. И. Лениннинг Кремльдаги иш кабинетида ва квартирасида бўлдилар. Кўп кишилар жонажон Ильичнинг унутилмас образини акс этдирган ҳужжатли кино фильмларни кўрдилар.

Кечқурун соат 6 да юзлаб кишилар Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 86 йиллигига бағишланиб ўтказиладиган тантанали мажлисда қатнашмоқ учун Большой театр томон йўл олдилар. Шу театр залида бундан 35 йил муқаддам В. И. Ленин Советларнинг Бутунроссия IX с'ездида доклад қилган эди. Бу — ҳукуматнинг янги, тинч вазиятда халқ олдида берган биринчи ҳисоби бўлган эди. Докладда социалистик республика қуришнинг, ишчилар блан деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлашнинг энг муҳим вазифалари қўйилган эди. «Биз бу вазифани ҳал қиламиз,— деган эди Владимир Ильич Ленин,—ишчилар блан деҳқонларнинг иттифоқини ҳам шу қадар мустаҳкам қилиб вужудга келтирамизки, бу иттифоқни бузаоладиган куч ер юзида бўлмайди». Улуғ Лениннинг донишмандлик блан олдиндан айтиб қўйган сўзлари рўёба чиқди. Социалистик давлат қудратининг ва енгилмаслигининг асоси — ишчилар синфи блан колхозчи деҳқонлар иттифоқи асло бузилмас ва ҳарқачонгидан кўра мустаҳкам Иттифоқ бўлиб қолди.

Москва шаҳри партия, совет ва жамоат ташкилотларининг тантанали мажлисига турли бўғинларнинг вакиллари бўлган кишилар — чоризмга ва буржуазияга қарши Ленин раҳбарлиги остида курашган, 1905—1917 йиллардаги революцион жангларнинг, гражданлар урушининг қатнашчилари, бешйилликларнинг қаҳрамонлари бўлган кишилар, партиянинг ветеранлари келдилар. Залда ишлаб чиқаришнинг илғор кишилари, корхоналарнинг раҳбарлари, партия ва совет ходимлари, Совет Армиясининг жангчилари тўпландилар. Мажлисда Буюк Миллат Мажлисининг раиси Т. Пирвулеску бошчилигидаги Руминия Халқ Республикаси Буюк Миллат мажлисининг делегацияси ҳозир бўлди.

Саҳнанинг тўрида 16 иттифоқчи республиканинг давлат байроқлари орасида Владимир Ильич Лениннинг катта скульптура портрети турибди. Олтин ҳарфлар блан ёзилган «Яшасин ленинизмнинг ғолиб байроғи!» деган сўзлар ярқирамоқда. Портретнинг икки томонида: 1870 ва 1956 деган рақамлар бор.

Фахрий қоровулдагилар қимир этмай турибди.

Саҳнанинг тепасига: «Яшасин совет халқининг коммунизм қуриш учун курашда улуғ илҳомчи ва раҳбар кучи — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!» деган шиор осилган.

К. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, М. З. Сабуров, М. А. Суслов, Г. К. Жуков, Д. Т. Шепилов, Е. А. Фурцева, Н. М. Шверник, А. Б. Аристов, П. Н. Поспелов ўртоқлар Президиумда пайдо бўлишлари блан мажлисдагилар уларни давомли қарсаклар блан кутиб оладилар.

Тантанали мажлисни К. Е. Ворошилов очди.

Залда Совет Иттифоқининг Давлат гимни янграйди.

Доклад қилмоқ учун КПСС Марказий Комитетининг секретари Д. Т. Шепиловга сўз берилади. У дедики, Лениннинг номи жаҳондаги барча оддий кишилар учун капиталистик қуллик занжирларидан қутилишнинг символи, янги, коммунистик даврнинг даракчиси бўлиб қолди.

Улуғ пролетар стратеги Ленин янги тарихий тажрибани умумлаштириш асосида Маркс — Энгельснинг революцион та'лимотини ривожлантирди ва юқори босқичга кўтарди. У материалистик диалектика методига амал қилиб, капитализмнинг охирги, империалистик босқичидаги қонуниятларини очиб берди. У, социалистик революция тўғрисида, коммунистик жамиятнинг икки фазаси тўғрисида, янги турмуш қуриш йўллари ва методлари тўғрисида яхлит та'лимот яратди. Улуғ интернационал та'лимот бўлган марксизм-ленинизм халқаро ишчилар синфига, капиталистик ва мустамлака дун'ёсидаги меҳнаткашларга озодлик, социализм йўлини ёритиб берди.

Шонли Коммунистик партия социалистик революцияда ишчилар синфининг йўлбошчиси ва ташкилотчисидир, янги жамият қуриш учун курашда совет халқининг йўлбошчиси ва ташкилотчисидир. Партиянинг кучи шундаки, у энг илғор назария блан қуролланган бир маслакдаги коммунистларнинг, марксист-ленинчиларнинг партиясидир; у жуда кенг халқ оммаси блан мустаҳкам равишда боғлангандир; партиянинг кучи — унинг уюшқоқлигидадир, демократик централизмидадир, коллектив раҳбарлигидадир. Партия халқ иши учун фидокорона курашиб келганлиги блан мамлакатимиздаги барча меҳнаткашларнинг, қардош коммунистик ва ишчи партияларнинг, жаҳондаги барча оддий кишиларнинг меҳр-муҳаббатига ва чексиз ишончига сазовор бўлди.

Докладчи Д. Т. Шепилов ўз докладини қуйидаги сўзлар блан тугатади: «Яшасин ҳозирги замоннинг ғолиб байроғи, бутун прогрессив инсониятнинг байроғи — марксизм-ленинизм!». Гулдурос, давомли қарсаклар бошланади. Ҳамма ўрнидан туради. В. И. Ленин туғилган куннинг 86 йиллигига бағишланган тантанали мажлис партия гимни «Интернационал» айтиш блан тугайди.

Сўнгра катта концерт берилди. (ТАСС).

Тошкентда В. И. Ленин туғилган куннинг 86 йиллигига бағишланган тантанали мажлис

Ўзбекистон меҳнаткашлари бутун совет халқи ва бутун прогрессив инсоният блан биргаликда революциянинг буюк генийси, Коммунистик партиянинг ва дун'ёдаги биринчи социалистик давлатнинг асосчиси Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 86 йиллигини кенг нишонладилар.

22 апрельда Навоий номидаги Ўзбек давлат опера ва балет театрида республика пойтахти партия, совет ва жамоат ташкилотларининг тантанали мажлиси бўлди. Театр залида Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг, Тошкент область ва шаҳар партия комитетларининг а'золари, СССР Олий Совети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларнинг депутатлари, Ўрта Осиёдаги революцион ҳаракатнинг ветеранлари, саноат ва траспорт илғорлари, фан, маданият ва сан'ат арбоблари, Совет Армиясининг жангчилари тўпландилар. Тошкентда меҳмон бўлиб турган чет эл делегацияларининг а'золари ҳам ҳозир бўлдилар.

Йиғилганларнинг э'тибори театр саҳнасига қаратилган. Саҳнанинг тўрида Ильичнинг катта портрети ярқираб турибди. 1870 — 1956 деган рақамлар олтиндай товланади. Саҳна тепасига «Марксизм-ленинизм байроғи остида. Коммунистик партия раҳбарлигида — коммунизм ғалабаси сари, олға!» деган жанговар чақириқ сўзлари ёзилган транспарант қўйилган.

...Кеч соат 7. Мажлисни Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Р. Ғ. Ғуломов очади. Совет Иттифоқининг Давлат гимни, сўнгра Ўзбекистон ССР гимни садолари тантанали янграйди.

Президиумда М. А. Абдураззоқов, А. П. Бизов, С. К. Камолов, А. А. Лучинский, Р. Е. Мельников, К. Муртазоев, Н. А. Муҳиддинов, З. Р. Раҳимбобоева, Ш. Р. Рашидов, Хитой Халқ Республикаси сув хўжалиги мутахассислари делегациясининг раҳбари, ХХР сув хўжалиги министри ФУ Цзо-и, Венгрия Халқ Республикаси маданият арбоблари делегациясининг а'зоси Ўзбекистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун олиб борилган курашда қатнашган Шоломон Перлус ва бошқалар жой оладилар.

Мажлиснинг Фахрий Президиумига давомли гулдурос қарсаклар остида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Президиуми сайланади.

В. И. Ленин туғилган куннинг 86 йиллиги тўғрисида доклад қилиш учун Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари З. Р. Раҳимбобоевага сўз берилади.

Докладчи Ленин идеяларининг тантанаси, маркча-ленинча та'лимотнинг ғолибона кучи тўғрисида сўзлайди. Ленин васиятларига амал қилиб, Совет Иттифоқи меҳнаткашлари хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида жаҳоншумул тарихий ғалабаларга эришди, тез сур'атлар блан олға коммунизм сари бормоқда. Ленин идеялари улуғ хитой халқи, социалистик ривожланиш йўлида мустаҳкам туриб олган халқ демократияси мамлакатлари меҳнаткашларининг ҳаётида амалга ошмоқда. Ленинизмнинг ғолибона байроғи остида ер юзининг миллионлаб оддий кишилари тинчлик ва демократия учун курашда ўз кучларини бирлаштирмоқдалар.

Совет халқи В. И. Ленин туғилган куннинг 86 йиллигини КПСС XX с'ездининг тарихий қарорларидан руҳланган ҳолда, сиёсий ва меҳнат кўтаринкилиги тобора ўсиб бораётган бир вазиятда нишонламоқда. С'езд совет халқининг ўтган даврдаги кураш ва зафарларига якун ясади ва коммунистик қурилишнинг келгусидаги ишлари буюк программасини чизиб берди. Олтинчи бешйиллик план юзасидан с'езд Директиваларида оғир саноатнинг узлуксиз ривожланиши, қишлоқ хўжалигининг янада тез сур'ат блан ўсиши, совет кишиларининг моддий ва маданий савиясининг юксалабориши асосида социалистик экономиканинг янги куч-қудрат блан мустаҳкамланиши белгиланади.

Коммунистик партия Ильич кўрсатмаларига амал қилиб, ишчилар синфининг деҳқонлар блан иттифоқини мустаҳкамлаш тўғрисида, социалистик экономиканинг асоси бўлган оғир индустрияни устун даражада ривожлантириш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилмоқда, қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ошириш соҳасида катта тадбирларни кўрмоқда.

В. И. Лениннинг миллий масала соҳасидаги гениал асарлари партия учун катта аҳамиятга эгадир, деб уктириб ўтади докладчи. Коммунистик партия ленинча миллий сиёсатни оғишмай амалга ошириб, мамлакатимиз халқларини бирлашган, монолит оилага жипслаштирди. Илгари эзилиб келган миллатлар қардош совет халқларининг ва улуғ рус халқининг ҳар тарафлама бераётган ёрдами блан сиёсий, хўжалик ва маданий жиҳатдан мисли кўрилмаган даражада гуллаб-яшнадилар. Совет Ўзбекистони экономикаси ва маданиятининг кучли равишда юксалганлиги ленинча миллий сиёсат тантанасининг ёрқин далилидир.

Докладчи республикамиз меҳнаткашларининг коммунистик қурилишда эришган муваффақиятларини акс эттирувчи ма'лумотларни келтиради. КПСС XX с'ездининг улар олдига қўйган вазифаларни баён қилади. Энг муҳим вазифалардан бири — пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ялпи ҳосили анча кўпайтиришни та'минлашдан иборатдир. Ҳозирги қишлоқ хўжалик йилини намунали ўтказиш — бунинг энг муҳим шартидир. Дала ишлари қизиб кетган шу кунларда экишни сифатли ўтказиш учун ҳарбир кундан ва ҳарбир соатдан унумли фойдаланиш керак. Токи, чигит ва маккажўхори экиш яқин муддатда тўла равишда тамомлансин, ҳамма жойда чигит текис ва соғлом ундириб олинсин.

Лениннинг ишчилар синфи ва меҳнаткашлар олдидаги энг буюк хизмати шундан иборатки, дейди докладчи, у янги типдаги партия тўғрисидаги та'лимотни ишлабчиқди, шонли Коммунистик партиянинг ва совет давлатининг ташкилотчиси, асосчисидир. Ленин васиятларига содиқ бўлган партиямиз халқ манфаатлари ва орзулари блан яшамоқда, бутун куч-ғайратини оддий кишиларнинг бахт-саодати учун курашга бағишламоқда.

Коммунистик партиянинг кучи — ҳаққоний марксизм-ленинизм идеяларининг ғолибона кучи, партия ҳаётида ленинча принциплар ва нормаларнинг кучи, оммага партия раҳбарлиги, халқ блан доимо алоқа қилиб туриш кучидир. Ленин ўзининг бутун ҳаётида халқ блан, ишчилар ва деҳқонлар блан чамбарчас боғланган эди. У халқни ўргатибгина қолмай, балки ўзи ҳам халқдан ўрганди, ҳамма муҳим масалаларда кенг меҳнаткашлар оммасининг вакиллари блан маслаҳатлашиб турди.

Ўртоқ Раҳимбобоева сўзининг охирида бундай дейди:

— Мамлакатимиз кучлари гуллаб-яшнамоқда. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, жаҳон ишчилари ҳаракати ленинизмга ўзларининг содиқликлари блан ғалаба қозондилар ва қозонмоқдалар. Марксизм-ленинизмнинг ғолибона идеялари партия ва совет халқига коммунизм йўлида нур сочмоқда, бутун инсониятга тинчлик, озодлик ва тараққиёт йўлини очмоқда. Ленин иши—енгилмасдир!

Яшасин қаҳрамон совет халқи!

Яшасин жанговар, енгилмас байроғимиз — ленинизм!

Яшасин коммунизм учун курашда буюк ташкилотчи ва йўл кўрсатучи куч бўлган совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

Тантанали мажлис қатнашчилари докладчининг сўнгги сўзларини гулдурос, узоқ давом этган қарсаклар блан кутиб оладилар. Залда партия Гимни «Интернационал» садолари улуғвор янграйди.

* * *

Тантанали мажлис қатнашчилари учун катта концерт қўйиб берилди.

СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганин ва СССР Олий Совети Президиуми А'зоси Н. С. Хрушчевнинг Англияда бўлиши

Гринвичдаги король ҳарбий-денгиз колледжини бориб кўриш

ЛОНДОН, 21 апрель. **(ТАСС махсус мухбири).** СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А Булганин ва СССР Олий Советининг Президиумининг А'зоси Н. С. Хрушчев денгиз министри (адмиралтействонинг биринчи лорди) лорд Келкенниннинг таклифига мувофиқ, кеча кечқурун Гринвичдаги (Лондоннинг жанубий районларидан бири) король ҳарбий-денгиз колледжини бориб кўрдилар.

Совет раҳбарлари ва уларнинг ҳамроҳлари Вестминстер пристанидан Гринвичга қараб йўл олдилар. Бу пристаньда уларни мотор яхтаси кутиб турган эди. Пристаньда меҳмонларни денгиз министрлигининг парламент секретари Д. Уорд ва иккинчи денгиз лорди адмирал Ч. Лэмб кутиб олдилар. Меҳмонлар Темза дар'ёсида 45 минут саёҳат қилганларидан кейин Гринвичга етиб келдилар. Қирғоқда уларни Гринвич ҳарбий-денгиз колледжи президенти адмирал У. Эндрюс ва колледжининг бошқа юқори мартабали амалдорлари табрикладилар. Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев буердан колледж биносига қараб йўл олдилар. Бу колледж Буюк Британия ҳарбий-денгиз флотининг энг муҳим ўқув юрти бўлиб, унда флот ва денгиз пехотасининг офицерлари олий ҳарбий тайёргарлик кўрадилар.

Колледжининг қабул залида меҳмонларни денгиз министри лорд Келкеннин, юқори мартабали офицерлар, Буюк Британия ҳарбий бошқармаларининг раҳбарлари самимий кутиб олдилар.

Колледжининг маросим залида лорд Келкеннин армия, флот ва ҳарбий-ҳаво кучлари номидан Н. А Булганин ва Н. С. Хрушчев шарафига зиёфат берди. Зиёфатда ташқи ишлар министри Селвин Ллойд, ички ишлар министри Г. Ллойд-Жорж, ҳарбий министр А. Хед, авиация министри Н. Берч, империя генерал штабининг бошлиғи генерал Ж. Темплер, ташқи ишлар бўйича давлат министри лорд Рединг, авиация маршали Д. Бойл, флот адмирали лорд Фрэзер, авиация маршали лорд Теддер, король ҳарбий-денгиз колледжининг раҳбарлари, иккинчи жаҳон урушида совет қўшинлари блан биргаликда жанг қилган уч хил қўшиннинг кўпгина старший офицерлари, жам'и 250 га яқин меҳмон ҳозир бўлди.

Зиёфатда совет томонидан Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев блан бирга СССР Маданият министри Н. А. Михайлов, ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари А. А. Громико, ташқи савдо министрининг ўринбосари П. Н. Кумикин, академик И. В. Курчатов ва академик А Н. Туполев, Портсмутда тўхтаб турган совет корабльлари отрядининг старший офицерлари ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда лорд Келкеннин совет раҳбарларига мурожаат қилиб табрик нутқи сўзлади.

Лорд Келкеннин сўзи

Мен Гринвичдаги король ҳарбий-денгиз колледжида Сиз жаноб олийларини королева Ҳазрат олийлари ихтиёридаги уч турдаги қуролли кучлар номидан табриклайман. Маршал Булганин, Сиз Портсмутдан Лондонга бориш йўлида менинг ватандошларим Буюк Британияда бўлган вақтларида доим Гринвични бориб кўришни истайдилар, деб менга айтган эдингиз. Шу сабабдан, Сиз жаноб олийларининг бугун бизнинг меҳмонларимиз бўлиб буерга келганлигингиз жуда яхши бўлди.

Ерда, ҳавода ва денгизда қуролли кучларингизнинг иттифоқчилари бўлиб жанг қилган қуролли кучларнинг вакиллари ҳозир Сиз жаноб олийлари блан ёнма-ён ўтирибдилар. Масалан, Россиянинг шимолига қараб йўл олган кема карвонларини яхши эсда сақлаётган кишиларнинг кўпини шу бугунги зиёфатда кўриб турибсизлар.

Мамлакатингиз қуролли кучларининг, шунингдек бизнинг қуролли кучларимизнинг ажойиб жанговарлик фазилатлари ҳарбиримизга яхши ма'лум. Улар учун умумий хусусият бўлган мардлик уларни бир-бирлари блан боғлайди. Аммо, ҳарбий хизматчи вақт-вақт пайдо бўлиб турадиган нотўғри тушуниш блан боғлиқ бўлган барча қийинчиликларга қарамай, ҳарбий хизматчи блан гаплашаоладиган бўлса, улар бир-бирларини ғоят маҳкам боғлайдиган бошқа воситаларни, я'ни тинчликка бўлган муҳаббатни намоён қилган бўлур эдилар. Мен бунга тамомила аминман.

Жаноб олийлари, Сизларнинг мамлакатимизга қилган визитингизни кузатиб турган миллионларча кишилар орасида бу визитнинг натижалари тинчлик ва халқларимиз ўртасида ҳамжиҳатлик ишига хизмат қилишини ҳар иккала мамлакатимиздаги ҳарбий хизматчилардан кўра кўпроқ истаётган киши бўлмаса керак, деб ўйлайман. **(Қарсаклар).**

Мен Сизнинг соғлиғингизга қадаҳ кўтариш блан Сиз жаноб олийларини король ҳарбий-денгиз флоти, армияси ва король ҳарбий-ҳаво кучлари номидан қизғин табриклайман.

Шундан кейин ҳамма томонидан самимий кутиб олинган Н. А. Булганин нутқ сўзлади.

Н. А. Булганин сўзи

Жаноб олийлари, адмиралтействонинг биринчи лорди, жаноб генераллар, адмираллар, жаноб офицерлар!

Буерда бизни самимий ва дўстона кутиб олганлигингиз учун Сизларга чуқур ташаккуримизни изҳор қилишга ижозат бергайсиз. **(Қарсаклар).** Гринвичда, жаҳонга машҳур бўлган бу жойда меҳмон бўлиш биз учун ғоят ёқимлидир. Эндиликда Лондон блан қўшилиб кетган Сизнинг бу қадимги шаҳрингиз рус халқига ҳам кўпдан буён ма'лумдир. Рус денгиз флотини вужудга келтирган император Пётр 250 йилдан кўпроқ вақт илгари буерга келган эди; у, Темза орқали шу бинога — сизлар блан биз ҳозир йиғилган бинога келган эди. **(Қарсаклар).**

Англиянинг биринчи савдо кемалари Россиянинг шимолий қирғоқларига борганидан буён салкам 400 йил ўтди. Сизнинг жасур денгизчиларингиз иккинчи жаҳон уруши вақтида Буюк Британиядан кема карвонларини Совет Иттифоқига, ана шу шимолий қирғоқларга олиб борган эдилар. **(Қарсаклар).** Бу операцияларга раҳбарлик қилган адмиралларнинг номларини—флот адмираллари лорд Фрэзер, сэр Макгригор, адмираллардан Дэлримпл-Гамильтон, Арчер, Шербрук Денни, Майлс, лорд Теддерларнинг номларини совет халқи яхши эсда сақлайди. Лорд Теддер Англиядан Совет Иттифоқига бориш йўлида карвонларни ҳаводан пана қилиб туриш ишларига раҳбарлик қилган эди. Ўтган урушнинг оғир йилларида қуролли кучларимиз блан ҳамкорлик қилган бошқа адмираллар, генераллар ва офицерларнинг номларини атаб ўтирмайман. Совет кишилари уларни яхши эсда тутадилар ва уларнинг жанговар ҳаракатларига қойилдирлар. **(Давомли қарсаклар).**

Уруш вақтида совет ва инглиз флотлари ўртасида вужудга келган алоқанинг ҳозирги вақтда ҳам давом этаётганлигини, табриклаймиз. Ҳар иккала мамлакатимизнинг корабльлари яқинда бир-бирларига дўстона визит блан бордилар. Бу, сизлар учун ҳам, бизлар учун ҳам фойдали эди. **(Қарсаклар).** Тинчлик визитлари блан келучилар учун бизнинг денгиз дарвозаларимиз доим очиқдир. **(Қарсаклар).**

Тинчликка интилиш — совет халқининг чин тилагидир. Барча кишиларимиз ҳозирги вақтда ҳукм сураётган тинчликнинг ҳечқачон бузилмаслигини астойдил истайдилар. Совет ҳукумати ўз халқининг хоҳиш-иродасини бажариб, қуролсизланиш проблемасини ҳал этишга зўр сабот блан ҳаракат қилмоқда ва барча мамлакатлар блан дўстона ҳамкорлик ўрнатиш учун курашмоқда. Халқлар ўртасидаги яхши муносабатлар ва дўстлик эса, бутун дун'ёда тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлашнинг энг маҳкам гарантиясидир.

Бизнинг мамлакатингизга қилган визитимиздан кузатган мақсадимиз — мамлакатингизнинг давлат арбоблари блан музокаралар олиб бориб Буюк Британия блан Совет Иттифоқи ўртасида ҳамжиҳатликни кучайтиришдан, мамлакатларимиз ўртасида ҳартомонлама мустаҳкам алоқа ўрнатишдан иборат. Биз аминмизки, бу ҳар иккала мамлакатнинг манфаатларига мос бўлиб тушади.

Буюк Британия ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик шарафига, дўстлик ва тинчлик корабльларининг мамлакатларимиз портларига тобора кўпроқ қатнаб туриши учун қадаҳ кўтаришга ижозат бергайсиз. Дўстлик учун!

Зиёфатда ҳамма томонидан самимий кутиб олинган Н. С. Хрушчев ҳам нутқ сўзлади.

Зиёфатдан кейин совет меҳмонлари автомашиналарга тушиб ўз резиденцияси— «Клэридж» отелига қайтиб келдилар.

Харуэллдаги атом марказини бориб кўриш

ЛОНДОН, 21 апрель. **(ТАСС махсус мухбири).** Бугун Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев Лондондан 60 миль ғарбда бўлган Харуэллдаги атом илмий-текшириш марказини бориб кўрдилар. Бу — ядро энергиясини ўрганиш соҳасида Буюк Британиядаги энг машҳур экспериментал муассасалардан биридир. Харуэлл атом маркази 1946 йилда илгариги ҳарбий аэродром майдонида қурилабошлаган эди. Бу аэродромдан инглиз ҳарбий ҳаво кучлари иккинчи жаҳон уруши вақтида гитлерчилар армиясига қарши операциялар учун фойдаланган эдилар. Ҳозирги вақтда Харуэллдаги атом маркази турли тузилишдаги ва аҳамиятдаги олтита реакторга эгадир. Бу атом маркази иш установкаларининг бутун бир комплексидан, лабораториялардан, ёрдамчи бинолардан, шунингдек илмий ва техник ходимлар учун қурилган турар-жой биноларидан иборатдир.

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев Харуэллга маҳаллий вақт блан соат 11 да Буюк Британия ташқи ишлар министри Селвин Ллойд, маориф министри Д. Экклс ва Буюк Британиянинг СССРдаги элчиси сэр Уильям Хэйтер ҳамроҳ бўлган ҳолда келдилар. Меҳмонларни Британия атом энергияси масалалари бошқармаси раиси сэр Эдвин Плауден ва бу Бошқарманинг тадқиқот группаси директори (айни бир вақтда Харуэллдаги атом марказининг директори) машҳур инглиз олими сэр Ж. Коккрофт кутиб олдилар.

Атом марказининг конференциялар залида Э. Плауден Н. А. Булганинни, Н. С. Хрушчевни ва уларнинг ҳамроҳларини табриклади. Улар орасида академик И. В. Курчатов ҳам бор эди.

Сўнгра профессор Ж. Коккрофт Атом энергияси масалалари блан шуғулланучи бошқармада ўзи раҳбарлик қилаётган группанинг фаолияти тўғрисида ахборот берди. Бу группа атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш проблемалари блан шуғулланмоқда. Профессор Коккрофт Харуэллдаги марказнинг ишига махсус равишда тўхталиб, бу муассасанинг фаолияти блан Атом энергияси масалалари блан шуғулланучи бошқарманинг саноат группаси олдида, жумладан атом энергетикаси ва химия корхоналарини проектлаш соҳасида турган вазифалар ўртасида алоқа борлигини қайд қилиб ўтди.

Профессор Коккрофт ахборот бериб айтдики, Харуэллдаги марказ кейинги уч йил ичида Колдер-Холлдаги (Шимолий Англия) биринчи инглиз атом электростанциясини қуриш проектлари устида иш олиб борди. Сўнгра профессор Коккрофт Англияда атом энергетикасини ривожлантириш планларига тўхталди, бу планларни Совет Иттифоқининг тегишли планлари блан таққослаб кўрди ва бу соҳада иккала мамлакат ўртасида мусобақалашишни ёқлаб гапирди.

Профессор Коккрофт ўз изоҳатларида атом реакторларининг типлари проблемасига ва бу соҳада Британия Атом энергияси масалалари бошқармаси мўлжаллаётган планларга тўхталди.

Суҳбат тамом бўлгандан кейин профессор Коккрофт Н. А. Булганинга, Н. С. Хрушчевга ва уларнинг ҳамроҳларига Харуэллдаги марказнинг иккита реактор установкасини кўрсатди. Даставвал 1948 йилда қурилган ва Англияда шу хилдаги биринчи йирик установкалардан бири бўлган «Бепо» реактори кўрсатилди. Меҳмонлар реакторнинг бошқариш пультини, унинг асосий звеноларини ва изотоплар нусхаларининг залда ташкил этилган виставкасини кўздан кечирдилар.

Бу залда Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевни Харуэлл касаба союз ташкилотларининг вакиллари табрикладилар.

Сўнгра профессор Коккрофт «Зеус» деган бошқа ва камроқ кучга эга бўлган янги экспериментал реакторни меҳмонларга кўрсатди. Провардида совет раҳбарларига радиоактив моддаларнинг химиявий та'сирини ўрганиш ва атом энергиясидан фойдаланмоқ учун механик аппаратура ишлаб чиқиш экспериментал лабораториялар кўрсатилди.

Атом маркази кўрилиб бўлгандан кейин Э. Плауден ва сэр Ж. Коккрофт совет раҳбарлари шарафига зиёфат бердилар. Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев уларга меҳмондўстликлари учун ва атом марказини бориб кўриш имкониятини берилганлиги учун ташаккур изҳор қилдилар.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин ва СССР Олий Совети Президиумининг А'зоси Н. С. Хрушчевнинг Англияда бўлиши. Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев Буюк Британия бош министри сэр Антони Иденнинг Даунинг стрит, 10 даги резиденциясида бўлдилар. **Суратда:** (чапдан): **Н. А. Булганин, А. Иден, Н. С. Хрушчев,** ташқи ишлар министри **Селвин Ллойд.**

В. Егоров фотоси (ТАСС фотохроникаси).

ЛЕНИНИЗМ—ҲОЗИРГИ ЗАМОННИНГ ЗАФАР БАЙРОҒИДИР

Москвада В. И. Ленин туғилган куннинг 86 йиллигига бағишланган тантанали мажлисда ўртоқ Д. Т. ШЕПИЛОВ доклади

Ўртоқлар! Бугун Совет Иттифоқи халқлари ва бутун прогрессив инсоният ишчилар синфининг ва барча меҳнаткашларнинг гениал йўлбошчиси ва устози, Коммунистик партиянинг асосчиси, жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг раҳбари бўлган Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 86 йиллигини нишонламоқда.

Ер юзида оддий кишининг қалбига Ленин номидан кўра яқинроқ ва жонажон ном йўқ. Бу ном жаҳондаги ҳамма тилларда меҳнаткашларни капиталистик қуллик занжирларидан қутқариш символи бўлиб, янги, коммунистик эранинг даракчиси бўлиб янграмоқда.

Ишчилар синфининг улуғ устозлари ва йўлбошчилари — Маркс ва Энгельс жамият прогрессив тараққиётининг етилган талабларини ифодалаб, илмий коммунизм назариясини яратиб бердилар. Улар социалистик тузум бутун тарихий тараққиётнинг қонуниятли натижаси эканлигини ва ишчилар синфи меҳнаткашларнинг манфаатлари учун, бутун инсоният манфаатлари учун ижтимоий ҳаётда чуқур революцион ўзгариш ясаши лозимлигини исботлаб бердилар.

Пролетариат стратеги бўлган Ленин янги тарихий тажрибани умумлаштириш асосида Маркс — Энгельснинг революцион та'лимотини ривожлантирди ва юқори босқичга кўтарди. У, материалистик диалектика методига амал қилиб, капитализмнинг охирги, империалистик босқичидаги қонуниятларини очиб берди. У, социалистик революция тўғрисида, коммунистик жамиятнинг икки фазаси тўғрисида, янги турмуш қуриш йўллари ва методлари тўғрисида яхлит та'лимот яратди. Улуғ интернационал та'лимот бўлган марксизм-ленинизм халқаро ишчилар синфига, капиталистик ва мустамлака дун'ёнинг меҳнаткашларига озодлик йўлини, социализм йўлини ёритиб берди.

Ленин ўз ақли ва букилмас иродасининг бутун азим кучини ишчилар синфининг жанговар авангарди бўлган Коммунистик партия ишига сарфлади. У, Коммунистик партияни улуғ революцион жангларга тайёрлади; у, қўзғолон кўтарган халққа бош бўлиб, уни капитализмни штурм қилишга олиб борди; у, партия коллектив ақл-идрокининг ифодачиси бўлди ва партиянинг бутун фаолиятини илмий коммунизм программасини амалга оширишга йўллади. Ленин ва партия ажралмасдир.

Бундан ярим асрдан кўпроқ муқаддам, я'ни янги типдаги пролетар партиясининг асоси қурилаётган вақтда капитализм ер юзида танҳо ўзи ҳукмрон эди, Россия эса қолоқ мамлакат эди, халқлар тюрьмаси эди. Марксизм-ленинизмнинг ўзгартучи идеялари асосида инсоният тақдирида туб бурилиш вужудга келди. Эндиликда бизнинг мамлакатимиз эркин ва қудратли кўпмиллатли социалистик давлат бўлиб қолди, социалистик система ер юзининг Шимолий Муз океанидан то Памирга қадар, Болтиқ ва Арктика қирғоқларидан то Куриль оролларига ва Жанубий Хитой денгизига қадар ғоят кенг масофада ҳукмрон система бўлиб қолди. Инсониятнинг тарихий тақдиридаги бу бурилиш марксизм-ленинизмнинг зафарли юриши блан чамбарчас боғлангандир.

Бизнинг партиямиз ўз қаҳрамонона йўлининг ҳамма босқичларида марксизм-ленинизм та'лимотининг софлигини кўз қорачиғидек сақлаб келмоқда. Партия ленинизмга содиқликни ўз ҳаёти ва фаолиятининг олий қонуни деб ҳисоблайди. Партия буни ўзининг XX с'ездида яққол намойиш қилиб кўрсатди, бу с'езднинг тарихий қарорлари ижодий марксизм-ленинизм руҳи блан суғорилгандир.

Ўртоқлар! Жаҳон тараққиётининг XX асрдаги тажрибаси бизнинг воқиаларга бой бўлган ва тез ривожланиб бораётган давримиз учун ленинизм шу даврнинг олий донишмандлиги, зафар байроғи бўлиб қолганлигини яққол кўрсатучи далилдир. Социализм идеялари янгидан-янги юз миллионлаб кишиларнинг онгига сингиб бормоқда. Шунинг учун ҳам ленинизм идеяларига қарши тураоладиган идеология жаҳонда йўқ. Тарих буни тасдиқлади, буни илмий коммунизм тарафдори бўлмаганлар ҳам э'тироф этмоқдалар. Англикан черкавининг раҳбарларидан бири бўлган Йорк архиепископи С. Гарбетт ўзининг яқинда босилиб чиққан «Замонамизнинг жаҳон проблемалари» деган китобида бундай деб ёзади: «Коммунизм камбағалларни ҳам, интеллигенцияни ҳам ўзига тортмоқда. Унинг аниқ, мантиққа мувофиқ системаси ба'зи отоқли олимларни ўз томонига ўтказиб олди. Кўп одамларга у, энг зарур жаҳон проблемаларини ҳал қилишнинг бирдан-бир мумкин бўлган йўлини кўрсатиб бермоқда».

Дарҳақиқат, коммунизм энг зарур жаҳон проблемаларини ҳал қилишнинг бирдан-бир мумкин бўлган йўлини кўрсатиб бермоқда. Коммунизмнинг кучи ҳам шундадир, коммунизм эришаётган ғалабаларнинг манбаи ҳам шундадир, коммунизмнинг келгусида тўла тантана қилишининг гарови ҳам шундадир. Эксплуататорлик тузумини ҳимоя қилучилар, инсоният эркинлиги ва бахтининг душманлари бўлган кишилар ҳарқанча тиришсалар ҳам, ўрта аср мутаассиблари Уйғониш даврининг прогрессив идеяларини тарқалишдан тўхтатаолмаганларидек, умри тугаган феодализмнинг ҳимоячилари буюк Француз революциясининг йўлини тўсолмаганларидек, улар ҳам коммунизм идеяларининг зафарли юришини тўхтатаолмайдилар.

Ленинизм—тинчлик демакдир, халқларнинг эркинлиги ва мустақиллиги демакдир, одамларнинг бахт-саодати ва роҳат-фароғати демакдир. **(Қарсаклар).**

Ленинизм халқларга тинчлик ва эркинлик йўлини ёритмоқда

Ўртоқлар! Ҳарқандай сиёсий партиянинг, программанинг, назариянинг тақдирини ўз ҳукми блан ҳал қилиб берадиган энг қат'ий ва об'ектив судья ҳамма нарсага қодир вақтдир. Ленинизм вақтнинг қаттиқ ва ҳартомонлама синовидан жуда муваффақият блан ўтди. Ленин та'лим бериб айтган эдики, ҳозирги давр қонуниятли равишда капитализм ўрнини социализм оладиган даврдир, умри тугаган капиталистик тузум йиқиладиган ва барбод бўладиган даврдир, янги, социалистик жамият барпо бўладиган ва гуллабяшнайдиган даврдир.

Асло рад қилиб бўлмайдиган фактлар шуни кўрсатиб турибдики, тарих марксизм-ленинизм фани очиб берган об'ектив қонунлар асосида ривожланмоқда. Капитализм доираси тобора торайиб бормоқда. Партия XX с'езди кўрсатиб ўтганидек, социализмнинг бир мамлакат доирасидан чиқиб, **жаҳон** системасига айланганлиги давримизнинг асосий белгиси бўлиб қолди. Европа ва Осиёдаги социалистик давлатларни ҳам, шунингдек социалистик бўлмаган, тинчликсевар давлатларни ҳам ўз ичига олган кенг «тинчлик зонаси» вужудга келди. Капитализм жаҳон миқ'ёсида жуда катта мағлубиятга учради. Бу—XX аср биринчи ярмининг якунигина бўлиб қолмасдан, шу блан бирга XX асрнинг иккинчи ярми учун ҳам ҳал қилучи негиздир.

Кечагина капитализм ҳуқуқсизликка ва жаҳолатга маҳкум этган юз миллионлаб кишиларнинг тарих майдонига чиққанлиги замонамизнинг энг ажойиб хусусиятидир. Ленин айтган эдики, «кишиларнинг тарихий ижодиёти кенгайган ва чуқурлашган сари, онгли, тарихий фаолият кўрсатучи аҳоли оммаси ҳам кўпайиб бормоғи керак». (Асарлар, 2 том, 491 бет). Халқлар ўз тақдирларини бирин-кетин ўз қўлларига олаётган ва тарихий фаолиятнинг асосий суб'екти бўлиб қолаётган вақт келди.

Европада бир шарпа оралаб юрибди, бу — коммунизм шарпасидир. Оташин «Коммунистик партия манифести» шундай деб дарак берган эди. Эндиликда фақат Европанинггина эмас, шу блан бирга Осиёнинг ҳам кўп мамлакатларида шарпа эмас, балки жонли социализмнинг ўзи қарор топди. Осиёнинг энг катта мамлакатида қаҳрамон хитой халқи марксизм-ленинизмнинг улуғ байроғи остида, ўзининг шонли ва синалган Коммунистик партияси бошчилигида социализм қурмоқда. **(Қарсаклар).**

Капитализм тарихий юксалиб ва ривожланиб бориши блан мустамлака системасини **вужудга келтирди,** бу система ер юзидаги аҳолининг кўпчилигини қулликда ва зулм остида ушлаб келди. Социализм тарихий юксалиб ва ривожланиб бориши блан мустамлакачилик системаси **емирилиб** бормоқда.

Ленин ўз умрининг охирги йилларида мустамлака Шарқига тинмай назар солиб турди. Ленин та'лим бериб айтдики, социализмнинг Европада тантана қилишидан Осиё, бутун Шарқ манфаатдор бўлиб қолмасдан, шу блан бирга ўз навбатида Европа социализмининг ўзи ҳам мустамлака ва қарам мамлакатлардаги халқларнинг миллий-озодлик кураши муваффақият қозонишидан манфаатдордир. «Эндиликда, — деб ёзган эди Ленин 1921 йил охирига тааллуқли ва ҳали э'лон қилинмаган хатларидан бирида,—бутун Ғарб цивилизациясининг тақдири Шарқ меҳнаткашлари оммасининг сиёсий ҳаётга тортилишига ниҳоят кўп даражада боғлиқдир».

Шарқи-жанубий Осиё халқларининг кўпчилиги ва, аввало, улуғ ҳинд халқи, шунингдек Бирма, Индонезия, Цейлон халқлари мустамлакачилик асоратидан қутулдилар. Ўрта ва Яқин Шарқ, Африка халқлари ҳам шу йўлга тушиб олдилар. Яқин ва Ўрта Шарқда, Африкада, Сурия, Ливан, Миср, Эфиопия, Ливия, Либерия, Судан ва бошқа шулар сингари давлатлар энди ўз мустақилликларига эришдилар. Кейинги вақтларда Марокаш ва Тунис халқларининг миллий-озодлик кураши анча муваффақиятларга эришди. Мустамлакачилик системасининг барбод бўлиши **умумий** тус олди. Партия XX с'езди кўрсатиб ўтганидек, шармандали мустамлакачилик системасини **батамом тугатиш** масаласи кун тартибида турибди.

Фақат догматиклар ва ҳарфхўрларгина «соф» социал революция натижасидагина капитализм ўрнини социализм олади, деб ҳисоблашлари мумкин. Ленин бундай догматикларни ва ҳарфхўрларни масхара қилиб кулган эди. «Соф» социал революцияни кутган одам, — деб ёзган эди Ленин, — **ҳечвақт** бундай революцияга эришаолмайди. Бундай одам ҳақиқий революцияни тушунмайдиган, оғиздагина революционердир». (Асарлар, 22 том, 340 бет). Капитализмдан социализмга ўтиш формалари **турлича ва нуп хил** бўлади. Мустамлакачиликка қарши, империалистик зулмга қарши кураш шундай кенг негиздирки, типи, формаси, энг яқин фурсатга мўлжалланган социал мақсадлари жиҳатидан турлича бўлган халқ ҳаракатлари шу негизда бир-бирларига яқинлашишлари мумкин ва яқинлашадилар. Энди бу нарса фақат назарий жиҳатдангина исбот қилиниб қолмасдан, шу блан бирга амалда ҳам исбот қилинди. Айрим халқларнинг социализм ғалабаси учун олиб бораётган кўп хилли кураши бошқа халқларнинг миллий эркинлик ва мустақиллик ишининг тантанаси учун олиб бораётган кўп хилли кураши блан узвий равишда боғланиб кетмоқда.

Ер юзидаги аҳолининг кўпчилиги халқ оммасининг энг яхши умидларини ва орзуларини рўёбга чиқармоқ учун ўз сафларини жипслаштирмоқда. Мана шу нуқтаи назардан қараганда, капитализм мадҳоҳларининг ленинизм фитначилик йўли блан «революцияни экспорт қилишга» интилади ва шундай идеяни тарғиб қилади, деган туҳматлари ва шунинг сингари бема'ни гаплари ғоят разил ва пуч гаплар бўлиб қолади. Халқлар ўз идеаллари учун курашаётган жойларда курашнинг мақсадлари, йўллари ва формалари тўғрисидаги масалалар фақат халқ оммасининг суверен иродаси блангина ҳал қилинади.

Броқ, халқ оммасига қарши фитналар қилаётган, бошқа мамлакатларга ўз иродасини зўрлаб қабул қилдиришга интилаётган, бошқаларнинг ишларига систематик равишда аралашаётган кучлар жаҳонда борми? Ҳа, бор. Булар империалистик доиралардир ва, аввало, Америка Қўшма Штатларининг реакцион кучлари шундай кучлардир. Улар, масалан, Гватемала халқини бостирмоқ учун фитналар қилмоқдалар, улар Ғарбий ярим шарнинг бошқа мамлакатларида ўз хоҳишларини зўрлаб бажартириш сиёсатини ўтказмоқдалар, ҳамма жойда халққа хиёнат қилган хоинларга ва халқ улоқтириб ташлаган разил шахсларга таянмоқдалар, қонуний ҳукуматларга қарши иш олиб бораётган қўпоручи марказлар ва ташкилотлар тузмоқдалар, халқаро вазиятни заҳарламоқдалар. Бунинг сабаби тамомила равшан, чунки кам тараққий қилган мамлакатларни империалистик эзишнинг, халқ оммасининг пешана тери ва қонини қуйма олтинларга, бениҳоя кўп фойдаларга айлантириш блан монополияларни та'минлашнинг мудҳиш механизми ана шу фитналар ва халққа қарши пактлар ниқоби остида яширилиб ётибди. Америкадаги «Сэрвей оф каррент бизнес» журналида келтирилган ма'лумотларга қараганда, АҚШдан Латин Америкаси мамлакатларига 1951 йилдан то 1954 йилгача чиқарилган капитал 662 миллион долларни ташкил қилган, Америка монополияларининг шу давр ичида ўша мамлакатларга солган капиталларидан олган даромадлари эса 3 миллиард 276 миллион долларни ташкил қилган. Ленин «квадратли паразитизм» деб ҳақли равишда ном берган капитал экспортининг моҳияти мана шунақадир.

Империалистик доиралар тарихий воқиаларнинг боришидан норози бўлмоқдалар ва уни ўзгартиришни истардилар. Лекин ҳечбир кимса тарихнинг об'ектив қонунларини ўз хоҳишига бўйсундираолмайди. Бу қонунлар дағдағалардан ва дўқлардан қўрқмайди, долларга сотилмайди. Шиддат блан олға бораётган ижтимоий тараққиёт қонунларини енгиб бўлмайди.

Империализм урушларни келтириб чиқаради, деган эди Ленин. Дар'ё-дар'ё қонлар тўкилишига сабаб бўлган ҳар иккала жаҳон уруши Лениннинг бу сўзлари мутлақо ҳақ сўзлар эканлигини кўрсатди. Капитализм ўзининг охирги чекига қанчалик яқинлашса, унинг сиёсати шу қадар **халққа** қарши сиёсат бўлаборади. Ҳарбий блоклар тузиб, бу блокларни чиройлик либослар блан пардалаб, тинчлик ўрнатучи блоклар деб айтаётган кишиларнинг мунофиқлигини Ленин фош қилиб ташлаган эди. Ҳозирги вақтда империалистик доиралар томонидан олиб борилаётган ва улар томонидан тузилган НАТО, СЕАТО, Бағдод пакти сингари ҳарбий блокларнинг ҳарбий базалари блан ер юзини чулғаб олишдан иборат йўл аввало, халққа қарши қаратилган, агрессив йўлдан иборатдир.

Шу нарса шак-шубҳасиздирки, агар капитализмнинг қўлидан келганида эди, у, инсониятни яна жаҳон уруши гирдобига ташлаган бўлур эди. Лекин бутун гап шундаки, жаҳон саҳнасида империализмнинг эски қонуниятлари блан бир қаторда янги, **антиимпериалистик** қонуниятлар пайдо бўлди ва бу қонуниятлар амал қилмоқда. Бу қонуниятлар жаҳон социалистик системаси туфайли, империализм мустамлакачилик системасининг барбод бўлаётганлиги туфайли, оммавий, халқ ҳаракатининг зўр куч блан юксалиб бораётганлиги туфайли вужудга келди. Уруш кучлари блан тинчлик кучлари ўртасидаги, империалистик агрессия кучлари блан шу агрессияга қарама-қарши бўлиб турган кучлар ўртасидаги нисбат тинчлик ва демократия иши фойдасига тубдан ўзгарди. Жаҳондаги **янги** вазиятни белгилаб берган нарса, ҳам мана шудир. Партия XX с'езди мана шунга асосланиб, ҳозирги замон шароитида уруш фатал суратда муқаррар эмас, деган хулосага келди.

Икки системанинг тинч-тотув яшаши мумкинлиги тўғрисида, ҳозирги даврда урушларнинг олдини олиш мумкинлиги тўғрисида, турли мамлакатларнинг социализмга ўтиш формалари тўғрисида партия XX с'ездида илгари сурилган қоидалар бутун инсоният ҳаётида катта ва муҳим босқични ташкил қилади. Бу қоидалар жаҳон миқ'ёсида мисли кўрилмаган даражада кучли та'сир қолдирди. Бу қоидалар халқ оммасининг шу қадар чуқур ва ҳаётий манфаатларига тааллуқли бўлиб турибдики, буржуа сиёсатчилари энди бу блан жиддий равишда ҳисоблашишга мажбур бўлмоқдалар ва бундан буён ҳам шундай қилишга мажбур бўладилар. Тарихий XX с'езд халқаро кескинликни юмшатиш учун агрессив доираларнинг кирдикорларига қарши, қурол-яроғларни кескин равишда камайтириш учун, атом қуролини тақиқлаш учун олиб бораётган курашимизни яна юқори поғонага кўтарди.

Эндиликда с'езд қарорлари Ғарб давлатларининг ва биринчи навбатда Америка Қўшма Штатларининг сиёсати чуқур кризисга учраганлигини айниқса равшан кўрсатмоқда. Бемалол айтса бўладики, бутун урушдан кейинги даврда Ғарбда ҳозиргидек ошкора «ўз-ўзини танқид» бўлмаган эди, буюк капиталистик давлатлар учун ўз ташқи сиёсатларини қайта кўриб чиқиш ва ўзгартиш пайти келди, деб шу қадар баралла э'тироф қилиш бўлмаган эди. Яқинда «Нью-Йорк таймс» газетаси бундай деб ёзди: «Америка сиёсатини тубдан қайта кўриб чиқишни аллақачон қилиш керак эди. Қўшма Штатлар дуч келаётган кризис шундан иборатки, Совет Иттифоқи ўзининг янги сиёсатидан фойдаланиб, жаҳоннинг энг муҳим районларида анча катта муваффақиятга эришганга ўхшайди, келгусида ҳам русларнинг яна муваффақият қозонишлари турган гап».

«Зўравонлик сиёсати»нинг асосий дастаги ва жаҳонни антогонистик гуруҳларга бўлиб юбориш сиёсатининг асосий дастаги бўлган Шимолий Атлантик блоки системасини қоралаш мана шу «ўз-ўзини танқид»нинг диққат марказида турганлиги тасодифий эмас. Шу муносабат блан Франция раҳбар арбобларининг кейинги вақтларда айтган гаплари ма'лум аҳамиятга эга эканлигини э'тироф қилмасдан бўлмайди.

Маркс блан Энгельс бундай деб ёзган эдилар: «Шу вақтгача жаҳонда бўлиб келган ҳамма ҳукмронларнинг ва шу ҳукмронлар дипломатларининг сан'ати ва фаолияти халқларни бир-бирига гиж-гижлашдан, бир халқни эзмоқ учун иккинчи халқдан фойдаланишдан ва шу тариқа абсолют диспотлик ҳокимиятининг янада яшашини та'минлашдан иборат бўлиб келди» (К. Маркс ва Ф. Энгельс, Асарлар, том VI, 237 бет). Ҳукмронлар ва дипломатларнинг худди мана шундай сан'ати ва фаолияти Шимолий Атлантик блокка ва СЕАТО, Бағдод пакти сингари пактларга асос қилиб олинган. Ваҳоланки, ҳозирги вақтда бошқача сан'ат ва бошқача фаолият талаб қилинади. Машъум «зўравонлик сиёсати»ни шу сиёсатнинг ҳамма ҳарбий, идеологик ва моддий кўринишлари блан бирга қўшиб кўмиб юбориш пайти келди.

Ленинизм давлатларнинг социал тафовутларидан қат'и назар, уларнинг тинч-тотув яшаши принципини халқаро муносабатларга асос қилиб олишни таклиф этди. Бизнинг партиямиз жаҳонда биринчи социалистик давлат ташқи сиёсатига мана шу олижаноб принципни мустаҳкам негиз қилиб олди. «Ҳозир биз ҳокимиятга, советлар ҳокимиятига эгамиз, — деган эди Ленин — Халқнинг ўзи барпо этган бу ҳокимият барча халқлар орасида тинчлик бўлиши каби буюк бир иш учун қулай замин тайёрламоқда» (Асарлар, 26 том, 541 бет).

Ер юзида [illegible]ир давлат, ҳечбир **халқ** йўқки, бизнинг шонли ва қудратли социалистик Ватанимиз улар блан тўла тенгҳуқуқлилик ва ўзаро манфаатдорлик асосида мустаҳкам тинч муносабатларни давом эттиришга интилмаган бўлсин.

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев ўртоқларнинг Шекспир мамлакати, Ньютон, Дарвин мамлакати бўлган Англияга қилган сафари мана шу тинчликсевар совет сиёсатининг ифодасидир. Таҳликали ҳарбий синов йилларида шонли инглиз жангчилари, денгизчилари ва учучилари шавкатли армиямиз блан ёнма-ён туриб умумий душманга — фашист агрессорга қарши жанг қилдилар. Совет халқи Англияга қилинган бу сафарнинг, яхши ният, тинчлик ва дўстлик сафарининг ҳар икки томон биргалашиб куч ва ғайрат сарфлаши натижасида муваффақият блан тугалланишини ва Совет-Англия муносабатлари бутун дун'ёда тинчлик манфаатлари учун дўстона асосда ривожланишини чин кўнгилдан тилайди. **(Қарсаклар).**

Ўртоқлар! Ленинизм ташқи сиёсат соҳасида халқаро муносабатларнинг **янги типини** яратишга олиб келди. Халқаро муносабатларнинг бу янги типи барча социалистик давлатларнинг ажойиб қардошлигида ва дўстлигида ўз ифодасини топмоқда, социализм қураётган халқларнинг мустамлакачилик системасига қарши кураш олиб бораётган халқлар блан улуғ бирдамлигида ўз ифодасини топмоқда.

Озодлик ҳаракатига тортилган Шарқ халқлари империалистик монополияларнинг «усти ялтироқ, ичи қалтироқ совғаларини» рад қилмоқдалар, чунки мустамлака қуллиги системасини «ёрдамлашиш» ниқоби остида мустаҳкамлашга ва замонавийлаштиришга уринаётган империалистик монополиялар мана шундай «совғалар» блан алдамоқчи бўлганликларини Шарқ халқлари биладилар. Шу сабабли Шарқ халқлари социализм мамлакатлари блан яқинлашиш йўлларини излаётганликлари табиийдир, чунки социализм мамлакатларида миллий зулм йўқ, халқларни «паст» ва «олий» ирқларга бўлиб қўйиш йўқ, халқларни бўйсундиришдан иборат ҳукмронлик муносабатлари йўқ.

1916 йилдаёқ Ленин бундай деб ёзган эди: «Биз мўғуллар, эронлилар, ҳиндлар, мисрлилар блан яқинлашишга ва бирлашишга бор кучимизни сарф қиламиз, шундай қилишни биз ўз бурчимиз ва **ўз манфаатимиз** деб ҳисоблаймиз, чунки бундай бўлмаганда Европада социализм **мустаҳкам бўлмайди.** Бизга қараганда кўпроқ орқада қолган ва кўпроқ эзилган бу халқларга, поляк социал-демократларининг жуда яхши та'бири блан айтганда, «беғараз маданий ёрдам» беришга, я'ни уларга машиналар ишлатишда, меҳнатни енгиллаштиришда, демократияга, социализмга ўтишда ёрдам беришга ҳаракат қиламиз». (Асарлар, 23 том, 68 бет).

Лениннинг тинч-тотув яшаш тўғрисидаги идеяси чинакам **халқ** идеясидир. Бу идея тинчликни бузишга, янги урушга интилаётганларнинг империалистик йўлига қарама-қарши бўлиб турибди. Шунинг учун ҳам давлатларнинг тинч-тотув яшаши принципи тинчликни ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш байроғи бўлиб қолди. Бу принципни инсониятнинг жуда кўпчилиги ма'қуллаётганлиги ва қўллаб-қувватлаётганлигининг сабаби ҳам шу. Шунинг учун ҳам биз шу нарсага қат'ий аминмизки, ҳарқандай қаршилик кўрсатилишига қарамай, бу принцип тинчлик ишининг бутун дун'ёда тантана қилишига олиб келиши мумкин ва олиб келиши лозим. **(Қарсаклар).**

Социалистик экономика ва маданиятнинг кучли суратда юксалганлиги — Ленин васиятларининг жонли гавдаланишидир

Ўртоқлар! Октябрь революцияси ғалаба қилганидан кейинги дастлабки ойлардаёқ, душман интервенцияси ва вайронгарчиликнинг энг оғир шароитида Ленин совет кишиларини иш кийими кийиб олиб ва бу кийимнинг кир бўлишидан қўрқмай социалистик жамиятнинг ёрқин биносини тикламоқ учун фидокорона меҳнат қилишга чақирган эди. Марксистик революцион назария блан қуролланган Коммунистлар партияси мамлакатимизни социалистик асосда қайта қуришнинг Ленин чизиб берган планини амалга оширмоқ учун миллион-миллион кишиларнинг ўтмишдаги тарихий ҳаракатларида мисли кўрилмаган ғайратини ишга солиб юборди.

Владимир Ильич «Озиқ-овқат солиғи тўғрисида» деган машҳур асарида 1921 йилда бундай деб ёзган эди:

«РСФСР картасига бир назар солинг. Вологдадан шимолга қараб, Ростов-Дондан ва Саратовдан шарқи-жанубга қараб, Оренбургдан ва Омскдан жанубга қараб, Томскдан шимолга қараб чўзилган бепоён ерлар ётибди. Бу ерларга ўнлаб жуда катта маданий давлатларни сиғдириш мумкин бўлади. Лекин, бу ерларнинг ҳаммасида патриархалчилик, ярим ёввойилик ва чинакам ёввойилик ҳукм сурмоқда» (Асарлар, 32 том, 328 бет).

Совет Иттифоқининг картасига энди бир назар солинг.

Вологдадан шимолда янги шаҳарлар ва саноат марказлари — апатит қазиб олинадиган жаҳонда энг катта марказ бўлган Кировск (Хибиногорск), Мончегорск ва ундаги энг катта мис-никель комбинати, целлюлоза саноатининг марказлари бўлган Кондопога ва Сегежа шаҳарлари қад кўтарди, бу ерларда Нижне-Свир, Верхне-Свир, Тулом гидростанциялари, Нива, Вуокин, Онд гидростанциялари ва бошқа гидростанциялар қурилди, бу ерларда чуқур Оқ денгиз — Балтиқ каналининг зилол сувлари оқиб турипти, тайга ва тундрадан темир йўл магистраллари ўтказилди. Олтинчи бешйилликда Вологда областида энг катта Череповец металлургия заводи қурилиб бўлади.

Картада Ростов-Дон ва Саратовдан шарқи-жанубга қараб кетган ерларга бир назар солинг. Бу ерларда совет кишиларининг му'жизакор иродаси блан машинасозлик, нефть, озиқ-овқат саноатининг ва бошқа саноат тармоқларининг жуда катта марказлари вужудга келтирилди. Суверен социалистик республикалар бўлган Озарбайжон, Грузия ва Арманистоннинг экономикаси ва маданияти барқ уриб яшнади. Бу иқтисодий районнинг жуда кенг ерлари ғоят кўп янги энергетика марказлари блан қопланди: Озарбайжонда Мингечаур гидростанцияси, Грузияда Храми, Рион гидростанциялари, Шимолий Кавказда Баксан, Гизельдон гидростанциялари қурилди. Қуйи Волгада қаҳрамон Сталинград ўзининг индустрия қувватини кўпайтирмоқда, улуғвор Волга-Дон канали қурилди. Қурилаётган Сталинград гидростанциясининг қуввати Днепр гидростанциясининг қувватига қараганда қарийб 4 баравар ошиқ бўлади.

Оренбургдан ва Омскдан жанубга томон Совет Қозоғистонининг ерлари чўзилиб кетган. У, чор Россиясининг қолоқ мустамлака чекка ўлкасидан юксак даражада механизациялашган йирик қишлоқ хўжалигига эга бўлган қудратли индустриал республикага айланди. Бу ерда қора ва рангли металлургиянинг гигантлари— Болхош, Жесқозғон, Қорсоқпой, Темиртов, Чимкент, Усть-Каменогорск гигантлари, нефть, химия, озиқ-овқат саноатларининг янги марказлари барпо қилинди. Олтинчи бешйилликда Қараганда металлургия заводи, Павлодарда алюминий, ферросплав ва комбайн заводлари, Петропавловскда прокат ускуналари заводи ишга туширилади, асрлардан бери фойдаланилмасдан ётган ўн миллион гектарлаб ерлар экинзорларга айлантирилади.

Революциядан илгариги Сибирьнинг ёввойи қиёфаси асло қайтмайдиган бўлиб ўтмишда қолиб кетди. Эски рус шаҳарлари бўлган Омск, Новосибирск, Томск, Красноярск, Иркутск ҳартомонлама ривожланган индустриал марказларга айланди. Сибирь ерларида ўнлаб янги шаҳарлар қад кўтарди. Мамлакатнинг иккинчи кўмир базаси бўлган ва жуда катта металлургия, химия, машинасозлик заводларига эга бўлган улкан Кузбасс саноат райони вужудга келтирилди. Транссибирь магистрали реконструкция қилинди, Жанубий Сибирь темир йўли қурилди. Сибирьнинг катта дар'ёларида — Ангара дар'ёсидаги Братск ва Енисей дар'ёсидаги Красноярск гидростанциялари сингари ҳаддан ташқари катта қувватга эга бўлган ва жаҳонда тенги бўлмаган гидростанциялар қурилмоқда. Партия XX с'езди 10—15 йил мобайнида Сибирьда мамлакатнинг учинчи металлургия базасини, машинасозлик, химия, кўмир саноатларининг энг катта янги марказларини вужудга келтиришдан иборат улуғвор вазифани олдимизга қўйди.

Ленин «қадимий мўйсафид Урал» деб ном берган Урал ўзининг патриархалчилик либосларини аллақачон ташлаб, мамлакатимизнинг гигант индустриал арсеналига айланди. Олтинчи бешйилликда Уралда Орск-Халиолск металлургия комбинати ва Кочканар кон-тозалаш комбинати қурилиб бўлади, энг қувватли электростанциялар қурилади, Бошқирдистонда нефть чиқадиган энг бой янги конлар ишга туширилади.

Янги иқтисодий районлар блан бирликда кекса индустриал ва илмий-техника марказларимиз — Москва, Ленинград, Киев, Горький, Харьков ва бошқа шулар сингари саноат шаҳарларимиз ҳам ривожланиб бормоқда, бу шаҳарларда энг мураккаб ва энг мукаммал машиналар ва асбоблар, энг янги техника яратилмоқда ва ўзлаштирилмоқда, кейин булар Совет Иттифоқининг ҳамма республикаларида ишлабчиқаришга жорий қилинмоқда.

Революциядан олдинги Россия ҳозирги замон ишлабчиқариш қуроллари блан та'минланиш жиҳатидан Англиядан тўрт баравар орқада, Германиядан беш баравар орқада, Америкадан ўн баравар орқада эди. Мана шуларнинг ҳаммаси узоқ ўтмишда қолиб кетди. Саноат ишлабчиқаришининг абсолют миқдори жиҳатидан ҳозирги вақтда Совет Иттифоқи Европадаги энг тараққий қилган капиталистик мамлакатларнинг ҳаммасидан анча ўзиб кетди ва эндиликда у, Европада энг катта бўлган, ҳартомонлама ривожланган оғир саноатга эгадир. 1955 йилда Совет Иттифоқи пўлатни ва электр қувватини Англия блан Ғарбий Германиянинг иккавидагига қараганда ҳам кўпроқ ишлаб чиқарди. Советлар мамлакати Англия, Ғарбий Германия ва Францияга қараганда ишлабчиқариш ускуналарини анча кўпроқ чиқармоқда.

Мана шуларнинг ҳаммаси ҳарбир совет кишисининг қалбини чексиз хурсандлик ва ўз мамлакати учун, ўз улуғ халқи учун, ўзининг қаҳрамон Коммунистлар партияси учун фахрланиш ҳислари блан тўлдирмоқда. **(Гулдурос қарсаклар).**

Партия Ленин кўрсатмаларига амал қилиб, **оғир саноатни,** биринчи навбатда, машинасозликни ва энергетикани бундан буён ҳам энг тез сур'атлар блан ривожлантираверади, чунки кенгайтирилган социалистик такрор ишлабчиқаришнинг бутун процесси оғир саноатнинг мана шундай тез ривожланишига боғлиқдир. Олтинчи бешйилликда саноат маҳсулотининг умумий ўсиши 65 процент бўлгани ҳолда, машинасозлик ва металл ишлаш саноатининг маҳсулоти 80 процент кўпаяди, электр қуввати ишлаб чиқариш эса 88 процент кўпайтирилади.

Социалистик ишлабчиқаришнинг кучли равишда юксалиши базасида аҳолининг моддий фаровонлиги ва маданий савияси тўхтовсиз ўсмоқда. СССРнинг миллий даромади 1955 йилда 1913 йилдагига қараганда 17 баравар кўпайди, 1960 йилда эса революциядан олдинги даражадан 27 баравар ошиб кетади. 1945 йилдан тортиб 1955 йилгача бўлган даврда миллий даромаднинг ҳар йили ўртача ўсиши СССР да 12,8 процентни, АҚШда 1,7 процентни ташкил қилди. Нафақалар, пенсиялар тўлаш, текин медицина ёрдами бериш, текин ўқитиш ва бошқа социал-маданий эҳтиёжлар учун давлат томонидан қилинган харажатлар бешинчи бешйилликда 689 миллиард сўмни ташкил қилди, олтинчи бешйилликда эса бу харажатлар тахминан 970 миллиард сўмга етади.

ЛЕНИНИЗМ—ҲОЗИРГИ ЗАМОННИНГ ЗАФАР БАЙРОҒИДИР

Москвада В. И. Ленин туғилган куннинг 86 йиллигига бағишланган тантанали мажлисда ўртоқ Д. Т. ШЕПИЛОВ доклади

Аҳолисининг 60 проценти 1920 йилда ҳам саводсиз бўлган мамлакатимиз умумий еттийиллик та'лимни амалга оширди, ҳозирги бешйилликда эса умумий **ўнйиллик** ўрта та'лим асосан амалга оширилади. Меҳнаткашларнинг моддий аҳволи тубдан яхшиланганлиги ва совет соғлиқни сақлаш ишларидаги муваффақиятлар туфайли СССР аҳолисининг ўртача умр кўриши революциядан олдинги Россиядаги ўртача умр кўришдан тахминан икки баравар ошиб кетди.

Ижодий кучларга тўлган Совет мамлакати тўхтовсиз олға бормоқда. Броқ Ленин ва партия бизга, эришилган муваффақиятларга маҳлиё бўлиб кетмангиз, ҳал қилинмаган вазифаларга кўпроқ э'тибор берингиз, чиновникларча манманлик ва хотиржамлик кайфиятларини тугатингиз, деб та'лим беради. Афсуски, кадрларимизнинг бир қисмида бундай кайфиятлар ҳали ҳам бор. «Интеллигентларча ва бюрократларча манманлик камроқ бўлсин,— деб ёзган эди Ленин,— бизнинг марказдаги ва жойлардаги амалий тажрибамиз бераётган ва бизга фан берган нарсаларни ўрганиш кўпроқ бўлсин». (Асарлар, 32 том, 142 бет).

Совет халқи олдида **коммунизмнинг** ҳартомонлама ривожланган, жамиятни моддий ноз-не'матларнинг ҳамма турлари блан мўл-кўл қилиб та'минлашга имкон берадиган кучли **моддий-ишлабчиқариш базасини** барпо қилишдек жуда катта вазифалар турибди. Аҳоли жонбошига маҳсулот ишлаб чиқариш жиҳатидан энг тараққий қилган капиталистик мамлакатларга етиб олиш ва улардан ўзиб кетиш вазифасини улуғ Ленин социалистик революциянинг бошидаёқ совет халқи олдига қўйган эди. Коммунистик партиянинг XX с'езди бу вазифани тарихан қисқа муддатларда ҳал қилишнинг реал имкониятларини асослаб берди.

Бу вазифани шу тарихан қисқа муддатда муваффақиятли бажармоқ учун бизда зарур нарсаларнинг ҳаммаси борми? Ҳа, бор.

Биринчидан, бизда совет ҳокимияти бор, совет ҳокимияти шароитида ишчилар, деҳқонлар, интеллигенция ҳамма бойликларни ишлаб чиқарибгина қолмасдан, шу блан бирга, шу бойликларнинг эгаси ҳамдирлар, улар ўзлари учун, бутун жамият бахт-саодати учун ишламоқдалар; ишлабчиқариш воситалари социалистик мулк бўлган, бутун хўжалик планли равишда юргизилаётган ва меҳнатга яраша тақсимотнинг социалистик принциплари амалга оширилаётган социалистик тузум кризислардан ва депрессиялардан, ишлабчиқариш анархиялари ва паразитик исте'мол қилишлардан бутунлай холидир. Бизда совет жамиятининг етакчи кучи — марксизм-ленинизмнинг улуғ та'лимоти блан қуролланган Коммунистик партия бор.

Иккинчидан, бизнинг мамлакатимизда битмас-туганмас табиий бойликлар бор. Темир ва марганец рудаларининг, мис, қўрғошин, боксит, никель, вольфрам, нефть, калий тузлари, фосфат хомаш'ёсининг, торфнинг текшириб аниқланган запаслари жиҳатидан, гидроэнергетика ва ўрмон ресурслари жиҳатидан Совет Иттифоқи жаҳонда биринчи ўринда туради. Кўмирнинг текшириб аниқланган запаслари жиҳатидан СССР жаҳонда иккинчи ўринда туради. Жуда катта ресурсларга эга бўлган табиий газ конлари, олмаснинг, кўпгина нодир металларнинг, атом хомаш'ёсининг ва бошқа фойдали қазилмаларнинг катта запаслари топилди ва текшириб аниқланди. Қишлоқ хўжалик ерлари фонди ниҳоят даражада каттадир. Бу бойликлар халқ хўжалигимизнинг ҳамма эҳтиёжларини узоқ давр ичида ошиғи блан қоплайолади.

Учинчидан, совет халқи қудратли ва ҳартомонлама ривожланган индустрияни барпо қилди. 1960 йилда бизнинг саноатимиз 1913 йилдагига қараганда 40 баравардан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқаради. Бунинг ма'носи шуки, бизнинг саноатимиз ҳар 9 кунда революциядан олдинги Россиянинг бутун йил мобайнида ишлаб чиқарган маҳсулотига тенг келадиган маҳсулот чиқарадиган бўлади. Олтинчи бешйилликда Совет мамлакатининг саноат базаси ниҳоят даражада кенгаяди, 6 мингга яқин йирик индустрия корхонаси қурилади. СССРнинг Европа қисмида яхлит энергетик системаси вужудга келтирилади, кейинроқ бориб эса, бутун Совет Иттифоқининг жуда катта яхлит энергетик системаси вужудга келтирилади.

Тўртинчидан, мамлакатимиз ҳозирги замон ишлабчиқариш техникасини бошқараоладиган ва уни олға силжитаоладиган одам кучларининг қимматбаҳо запасига эгадир. Кўп миллионлаб малакали ишчилар ва колхозчилар, инженер-техник ходимлар, агрономлар ва зоотехниклар ҳозирги замон йирик ишлабчиқаришини ривожлантириш соҳасида жуда катта тажриба ортдирдилар. Волховдан Днепростройгача, Днепростройдан Волга станцияларини қуришгача, Волга станцияларидан Братск ва Красноярск гигантларини барпо қилишгача босиб ўтилган йўл мамлакатимиздаги кадрларнинг ўсганлигини кўрсатувчи йўл дейиш мумкин.

Бешинчидан, социалистик хўжалик системасининг капиталистик хўжалик системасидан афзалликлари шак-шубҳасиздир. СССР ва капиталистик мамлакатларнинг иқтисодий ривожланиш сур'атларини таққослаш буни яққол кўрсатади. 1913 йилдан 1955 йилгача бўлган даврда аҳоли жонбошига тўғри келадиган бутун саноат маҳсулоти СССРда 19,4 баравар кўпайди, АҚШда 2,3 баравар, Англияда 1,6 баравар, Францияда 1,8 баравар кўпайди. Аҳоли жонбошига ҳисоблаганда биз 1913 йилдагидан 7,5 баравар кўп пўлат эритмоқдамиз, Америка Қўшма Штатлари эса фақат 2 баравар, Англия 2,3 баравар, Франция 1,7 баравар, Ғарбий Германия 1,9 баравар кўп пўлат эритмоқда. Аҳоли жонбошига ҳисоблаганда чиқарилаётган кўмир (тошкўмирга айлантириб ҳисоблаганда) шу давр ичида СССРда 8,3 баравар кўпайди, аммо АҚШ да 2 баравар, Англияда 30 процент камайди, Францияда эса атиги 1,2 баравар, Ғарбий Германияда 1,1 баравар кўпайди. Аҳоли жонбошига ҳисоблаганда 1955 йилда 1913 йилдагидан Совет Иттифоқи 61,5 баравар, АҚШ эса 14,5 баравар, Англия 17,5 баравар кўп электр қуввати ишлаб чиқарди. Аҳоли жонбошига ҳисоблаганда саноат ишлаб чиқараётган исте'мол буюмлари 1913 йилдан 1955 йилгача бўлган даврда СССРда 7,6 баравар кўпайди, АҚШ да эса атиги 1,5 баравар кўпайди.

Фактлар мана шу. СССРнинг асосий иқтисодий вазифасини тарихан қисқа муддатларда ҳал қилишимиз мумкинлигига ва, албатта, ҳал қилишимизга бўлган, чуқур ва илмий жиҳатдан асосланган ишончимиз мана шу фактларга таянади. **(Қарсаклар).** Шунинг учун ҳам биз капиталистик мамлакатларга: келинг, урушга ла'нат ўқийлик, келинг, савдо-сотиқ қилишайлик, келинг, ҳар иккала ижтимоий системанинг афзалликларини тинч меҳнат майдонида, иқтисодий мусобақа майдонида синаб кўрайлик, деб таклиф қилмоқдамиз. **(Қарсаклар).**

Чет эллардаги ҳушёр сиёсатдонлар социалистик системанинг афзалликлари кўплигини тушунмоқдалар, шунинг учун ҳам улар бизнинг иқтисодий ривожланишимиз тез сур'атлар блан бораётганлигини кўриб ваҳимага тушмоқдалар. Чунончи, Американинг «Юнайтед Стейтс ньюс энд Уорлд Рипорт» журнали «Россиянинг урушсиз ғалабага ишонаётганига сабаб нима», деган мақоласида шу йил 16 мартда қуйидагиларни ёзди: «Россия уруш етказган вайронликларни урушдан кейинги 10 йил ичида тугатди ва саноатнинг асосий тормоқларида ишлабчиқариш соҳасида янги рекордлар қўйди. Эндиги беш йил мобайнида Россия планлари саноатни АҚШда шу беш йилга мўлжалланганига қараганда анча катта миқ'ёсларда кенгайтиришни кўзда тутмоқда... Планларда кўзда тутилган мақсадлар бажариладиган бўлса, беш йил мобайнида Россия АҚШнинг пўлат эритиш, нефть чиқариш, цемент ҳамда бошқа саноат буюмлари ишлаб чиқариш соҳаларидаги биринчилигини хавф остида қолдиради ва кўмир чиқариш жиҳатидан АҚШдан ўзиб кетади».

Рост, келажак коммунизмникидир. Лекин иқтисодий мусобақада ғалаба ўз-ўзидан келмайди, бу ғалабани курашиб қўлга киритиш керак. Бизнинг асримизда фан ва техника дев қадамлар блан олға бормоқда. Ҳарқандай консерватизмга қарши қат'ий курашиш, совет ҳамда четэл фани ва техникасининг энг янги муваффақиятларини тезроқ ўзлаштираборишимиз зарур. Шундагина биз тузумимизнинг барча афзалликларидан фойдаланаоламиз.

Айбни яширмай шуни айтиш керакки, бизда қолоқ участкалар ва бюрократлар терслиги ҳали оз эмас. Ленин, «чучмал коммунистик ёлғон», «коммунистик алдаш» деб айтган нарсалар бизда ҳали кўп. Шунинг учун ҳам, Лениннинг оддий, лекин чуқур ма'нога тўла бўлган қуйидаги сўзлари худди шу бугун учун айтилгандек бўлиб эшитилади: «Ўзингни донишмонд қилиб кўрсатма, коммунизмни рўкач қилиб гердайма, бепарволикни, бекорчиликни, обломовчиликни, қолоқликни баландпарвоз гаплар блан пардалама». (Асарлар, учинчи нашр, 27 том, 36 бет).

Бизда хўжасизлик ва исрофгарчилик, халқ мулкига енгилтаклик блан қараш, ишлабчиқаришнинг жуда катта резервларидан фойдаланишга тоқат қилиб бўлмаслик даражада парвосизлик блан қараш фактлари ҳали оз эмас. Масалан, бешинчи бешйилликда қурилиш ва монтаж ишларининг қимматини 17 миллиард сўм миқдорида камайтириш мўлжалланган эди. Бу топшириқ бажарилмай қолиш уёқда турсин, ҳатто 9 миллиард сўм зарар кўрилишига йўл қўйилди, бунинг натижасида беш йил мобайнида қурилиш ишларининг қиймати топшириқда белгиланганига қараганда 26 миллиард сўм миқдорида ошиб кетди. Шу маблағга яна камида 700 мингта яхши жиҳозланган квартира қурса бўлур эди.

Москва Совети Пленумининг мажлисида Ленин, хўжалик ишларида ма'лум даражада «зиқналик» қилиш (албатта, давлат манфаатларини кўзлаб «зиқналик» қилиш) кераклигини ва ҳали биз «зиқналиқ» қилишни ўрганиб олмаганлигимизни кўрсатиб ўтган эди. Хўжалик ишининг методлари тўғрисида Ленин қўйган ҳақли талаблар ҳозир ҳам ўз кучини тўла равишда сақлаб қолмоқда: «Пул ҳисобини пухта ва ҳалол олиб бор, тежаб-тергаб эгалик қил, дангасалик қилма, ўғирлик қилма, меҳнат интизомига қаттиқ риоя қил». (Асарлар, 27 том, 246 бет).

Партия Марказий Комитети ва Совет ҳукумати корхона директорларининг ҳуқуқларини кенгайтириш, хўжаликка раҳбарлик қилишнинг бюрократчилик методларини тугатиш ва ишлабчиқаришни бошқаришга ишчиларни яна ҳам кенгроқ тортиш, жойлардаги ижодий ташаббускорликни авж олдириш соҳасида бирқанча тадбирларни амалга оширди ва амалга оширмоқда. Бу эса, ижтимоий меҳнатнинг унумдорлигини яна ўстириш ва моддий ресурслардан фойдаланишни яхшилашни та'минлаши лозим. Бешинчи бешйилликда саноат маҳсулоти соҳасидаги бутун ўсишнинг 3 дан 2 қисми механизациялаш ва меҳнатнинг ташкил этилишини яхшилаш асосида меҳнат унумдорлигини ошириш йўли блан қўлга киритилди. Олтинчи бешйилликда саноат маҳсулоти соҳасидаги ўсишнинг 5 дан 4 қисмидан кўпроғи шу йўл блан қўлга киритилиши лозим. Шунинг учун ҳам халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида меҳнат унумдорлигини кескин равишда ошириш коммунистик қурилишнинг энг муҳим вазифаларидан биридир.

тузум тарихда биринчи бўлиб қарор топди.

Шу қадар ғамхўрлик блан ривожлантирилаётган оғир индустрия бутун социалистик экономика асосларининг асосидир, Ватанимиз бойлиги ва қудратининг манбаидир ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қолади. Шу блан бирликда, оғир индустриянинг ривожлантирилиши умумдавлат манфаатларига ва социалистик жамият а'зоси бўлган ҳарбир кишининг манфаатларига бўйсундирилади. Ленин социализмни жамиятнинг ҳамма а'золарининг фаровонлигини ва ҳартомонлама ривожланишини та'минламоқ учун ижтимоий мулкка асосланган ишлабчиқаришнинг планли равишда ташкил этилишидир, деб айтган эди. «Фақат социализмгина,—деб кўрсатган эди Ленин,—ҳамма меҳнаткашларнинг турмушини қандай қилиб осон қилиш, уларнинг фаровон бўлишига имкон берадиган қилиш учун жамият ишлабчиқаришини ва маҳсулотларни тақсим қилишни илмий мулоҳазалар асосида кенг ёйишга ва чинакамига бўйсундиришга имкон беради. Буни фақат социализмгина амалга ошираолади». (Асарлар, 27 том, 375 бет). **Социализм асосий иқтисодий қонунининг** моҳияти ҳам Лениннинг мана шу фикрларида очиқ айтиб берилган. Коммунистик партия ўз сиёсатида мана шунга амал қилмоқда.

Меҳнаткашларнинг фаровонлиги тўхтовсиз ўсиб бораётганлигини биз социализмнинг энг улуғ ғалабаси деб ҳисоблашга ҳақлимиз. Шунга қарамай, бу соҳада ҳал этилмаган вазифалар ҳали кўп, чунки халқнинг моддий ва маданий эҳтиёжлари тўхтовсиз ўсиб бормоқда. Бизда ба'зи озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат товарлари ҳали ҳам лозим бўлган даражада мўл эмас. Савдо-сотиқ ишларида нуқсонлар кўп. Жуда катта қурилиш ишлари олиб борилаётганлигига қарамай, уй-жой биноларига ҳали эҳтиёжимиз жуда катта. Коммунистик партия XX с'ездининг қарорларида меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини ҳартомонлама янада оширишнинг бир бутун программаси белгилаб берилди.

Шу муносабат блан қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини кескин равишда юксалтиришдан иборат умумхалқ вазифаси биринчи даражали аҳамиятга эгадир. Совет мамлакатининг жуда катта унумдор ерлари бор. Фақат кейинги икки йилнинг ўзидагина 33 миллион гектар қўриқ ва бўз ер очилди. Янги ўзлаштирилган ерларнинг майдони континенталь Европанинг капиталистик мамлакатларидаги ғалла экиладиган ҳамма ерга баравар келади, дейиш мумкин. Биз янги ерларни ўзлаштиришни бундан буён ҳам давом эттирамиз. Лекин барча қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини кескин равишда ошириш ва чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш, илғорлар тажрибасини, фан муваффақиятларини ҳамма хўжаликларга кенг жорий қилиш—қишлоқ хўжалик маҳсулотлари блан мўл-кўл қилиб та'минлашнинг асосий йўлидир.

Колхозлар ва колхозчиларни ўз меҳнатларининг натижаларидан **моддий манфаатдор қилиш принципини** изчиллик блан ўтказиш қишлоқ хўжалигидаги ишлабчиқарувчи кучларни янада зўр бериб юксалтиришнинг энг муҳим шартларидан биридир. Кейинги йилларда Коммунистик партия ва Совет давлати бу принципни бузиш ҳоллари содир бўлганлигини очиб ташладилар, социалистик эгалик қилишнинг ленинча принципларини тиклайдиган ва ривожлантирадиган, колхозчи деҳқонлар блан тўғри иқтисодий ўзаро муносабатларни та'минлайдиган тадбирларни ишлаб чиқдилар ва қат'ият блан амалга оширмоқдалар. Бирқанча қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш ва сотиб олиш нархлари оширилди; мажбурият йўли блан етказиб бериладиган ғалланинг миқдори камайтирилди; МТСларнинг ишлари учун тўланадиган натура ҳақини олиш тартибга солинди; колхозчилардан олинадиган қишлоқ хўжалик солиғининг миқдори камайтирилди, колхоз ишлабчиқаришини планлаштиришни ҳаддан ташқари марказлаштириш тугатилди, ўз коллектив ишлабчиқаришининг тўла ҳуқуқли хўжайинлари бўлган колхозчиларнинг ташаббусини ва фаолиятини бўғиб ётган ғовлар олиб ташланди. Бу тадбирлар социалистик давлат қудратининг таянчи бўлган ишчилар синфи блан колхозчи деҳқонлар бузилмас иттифоқини янада мустаҳкамлашга олиб келди.

Мамлакатимизда озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик хомаш'ёсини етарлик миқдорда мўл-кўл қилиш проблемасини энг қисқа муддатларда ҳал қилмоқ учун ҳозир бизда қудратли техника ҳам, энг моҳир кадрлар ҳам бор. Бу соҳада имкониятларимиз жуда катта. Мисол учун шуни айтиб ўтиш кифоядирки, агар колхозлар сигирлардан соғиб олинадиган сутни кўпайтиришда РСФСРнинг Воронеж, Курск, Белгород, Рязань областьлари ҳамда Украина ССРнинг ба'зибир областьлари 1955 йилда эришган даражага эришсалар, у ҳолда олтинчи бешйилликнинг сут соғиб олиш соҳасидаги топшириғини дастлабки икки йилнинг ўзида бажариш мумкин. Олтинчи бешйиллик планда бутун мамлакатдаги колхозлар ва совхозларда гўшт етиштириш 1960 йилда 2,3 баравар кўпайтирилиши лозим бўлса, Украина ССР колхозлари ва совхозлари 1956 йилдаёқ гўшт етиштиришни 2,3 баравар ва шу жумладан чўчқа гўшти етиштиришни 3 баравар кўпайтириш мажбуриятини олдилар.

Ўртоқлар! Партия XX с'езди халқнинг турмуш даражасини янада ошириш ишларининг кенг программасини белгилаб берди. Бу—исте'мол буюмлари ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш, енгил саноатни ва озиқ-овқат саноатини кўпинча ишлатилмасдан ётган энг бой маҳаллий ресурслардан кенг фойдаланиш йўли блан зўр бериб олға силжитиш программасидир, бу—товар оборотини ва уй-жой қурилишини, умумий овқатланиш шохобчаларини, болалар муассасаларини кенгайтириш, иш кунини камайтириш, кам ҳақ оладиган ходимларнинг ишҳақини ошириш, пенсия тўлаш ишларини тубдан яхшилаш, ишлабчиқаришдаги хотин-қизларнинг аҳволини яхшилаш ва бошқа бирқанча катта тадбирлардан иборат бўлган программадир.

Мана шу катта ва мураккаб вазифаларни муваффақиятли ҳал қилмоқ учун давлат аппаратимиздаги ҳархил бюрократлик ва сансалорликларни тугатиш, ишчилар, колхозчилар, инженерлар, агрономларнинг ишлабчиқариш ресурсларидан яхшироқ фойдаланишдан бўлган моддий манфаатдорлигини ошириш, ишчилар ва колхозчиларни ишлабчиқаришни бевосита бошқаришга кенг тортиш зарур. Партия—партия, комсомол, совет, хўжалик, касаба союз раҳбарларимизнинг—катта ва кичик раҳбарларимизнинг—ҳақиқатан ленинча ишлашларини талаб қилади. Улар «ишчилар ҳаёти қайнаётган жойда туришлари, бу ҳаётни ипидан-игнасигача билишлари,—деб ёзган эди Ильич,—ҳарқандай масала юзасидан ҳарқандай моментда омманинг кайфиятини, унинг ҳақиқий интилишларини, эҳтиёжларини, фикрларини хатосиз аниқлайбилишлари,...омма блан ўртоқларча муносабатда бўлиб, унинг эҳтиёжларини ғамхўрлик блан қондириб, омманинг чексиз ишончини ўзларига қаратабилишлари лозим». (Асарлар, 33 том, 190 бет).

Ўртоқлар! Марксизм жамият тараққиётининг қонунлари ҳақидаги, социализм ва коммунизм қуриш тўғрисидаги фан сифатида жамият тарихини улуғ зотларнинг, қаҳрамонларнинг, сарқардаларнинг тарихи деб ҳисобловчи идеалистик қарашларга қарши курашда вужудга келди. Ленин народникларнинг «қаҳрамонлар ва аламон» тўғрисидаги суб'ектив назариясини танқид қилиб фош қилиб ташлади. Тарихий материализм жамият тарихини қаттиқ қонуниятли процесс деб билади, барча моддий не'матларни ва маданий бойликларни яратувчи **халқни,** меҳнаткашлар оммасини тарихни яратувчи асосий куч деб ҳисоблайди.

Октябрь революцияси, Совет ҳокимияти халқни тарихий ижодиёт чўққиларига кўтарди, турмушнинг ҳамма соҳаларида омманинг активлиги ва ташаббускорлиги мисли кўрилмаган даражада равнақ топишини та'минлади. «...жонли, ижодий социализм халқ оммасининг ўзи яратган нарсадир» деган эди Ленин. (Асарлар, 26 том, 293 бет).

Шунинг учун ҳам партия кейинги йилларда ва айниқса ўзининг XX с'ездида марксизмга ёт бўлган шахсга сиғинишга кескин равишда қарши чиқди. Шахсга сиғиниш бизнинг дун'ёқарашимизга, социалистик идеологиямизга, ижтимоий-сиёсий тузумимизнинг табиатига бутунлай зиддир. Шахсга сиғиниш партия ва халқ оммасининг ролини камситади, партияда коллектив раҳбарликнинг ролини инкор қилади, танқидни ва ўз-ўзини танқидни бўғиб ва чеклаб қўяди, партия ташкилотларининг, меҳнаткашлар оммасининг активлигига, ташаббускорлигига раҳна солади. Шахсга сиғиниш партия демократиясини ва революцион қонунчиликни қўпол равишда бузишларга олиб келди. Шунинг учун ҳам бизнинг партиямиз марксизм руҳига ёт бўлган шахсга сиғиниш, И. В. Сталинга сиғиниш блан боғлиқ оқибатларнинг ҳаммасини охиригача тугатиш, партия ва давлат ҳаётининг ленинча нормаларини ва принципларини тўла равишда тиклаш вазифасини шу қадар кескин ва қат'ий қилиб қўйди. **(Қарсаклар).** Шу блан бирга айтиб ўтмоқ керакки, коммунистик ҳаракатнинг энг отоқли арбобларидан бири бўлган И. В. Сталин Лениннинг ғоявий меросини партия томонидан қаттиқ туриб ҳимоя қилинишида катта роль ўйнади ва мамлакатимизда социализм қуриш ишига улкан ҳисса қўшди.

Бизнинг олдимизда турган улуғ яратувчилик вазифалари партиянинг ҳамма звенолари, унинг ҳарбир бошланғич ячейкаси бир маслакдаги коммунистларнинг ихтиёрий жанговар иттифоқи бўлган партиянинг ҳаёти блан биржон-биртан бўлиб яшашларини талаб қилади. Бу вазифалар меҳнаткашларнинг ижодий активлигини янада оширишни, давлатни бошқаришга оммани тағин ҳам кенг қатнаштиришни, совет демократиясини бутун чоралар блан ривожлантиришни талаб қилади.

Маданиятимизнинг ҳамма соҳаларида эркин ва амалий фикр олишувни партиявийлик доирасида, жаҳонда энг илғор социалистик идеология доирасида кенг авж олдирмоқ, ҳарқандай шаблонга ва қотиб қолган схемаларга қарши кескин кураш очмоқ, амалий принципиал танқидни ҳартомонлама рағбатлантирмоқ, ишни яхшилаш тўғрисидаги янги таклифларга сезгирлик блан қулоқ солмоқ учун партиянинг XX с'езди марксистик фикрни **ижодий** ривожлантиришга жуда катта йўл очиб берди. Адабиёт ва сан'ат соҳасида социалистик реализм методи Ленин принципларига мувофиқ равишда ижодий ишлар учун чексиз имкониятлар очиб беради. Адабиёт ва сан'ат соҳасида, Ленин принципларига мувофиқ, «шахсий ташаббусга, шахсий қобилиятга, фикр ва хаёлга, форма ва мазмунга майдонни кенг очиб бериш мутлақо лозим». (Асарлар, 10 том, 33 бет).

Революцион марксизм шахсга сиғинишга қарши, тарихни материалистик тушуниш учун курашиш блан бирга, халқ ўзи етиштирган ва ўзи ишонган раҳбарларнинг, йўлбошчиларнинг, лидерларнинг ижтимоий процессдаги ролини инкор қилмайди, аксинча уларнинг ролининг катта аҳамиятини та'кидлаб кўрсатади. «Ҳаракатни ташкил қилаоладиган ва ҳаракатга раҳбарлик қилаоладиган ўзининг сиёсий йўлбошчиларини, ўзининг илғор вакилларини майдонга чиқармаган синфнинг ҳечбири тарихда ҳукмронликка эришаолмаган» деб ёзган эди Ленин. (Асарлар, 4 том, 345 бет). Омманинг ўз фаолиятини кенг авж олдириш ва коллектив раҳбарлик тўғрисидаги ленинча принциплар ишлабчиқаришни, мактабни, армияни ва шу сингариларни митингбозлик блан бошқариш керак деган ма'нони асло билдирмайди. Марксизм-ленинизм «қаҳрамонларга» тарихнинг асосий яратучилари, деб идеалистик қарашларга ҳам, шунингдек раҳбарларнинг обрўйини инкор қилучи анархизмга ҳам қарши курашиб келди ва курашади.

Ўртоқлар! Шонли Коммунистик партиямиз социалистик революцияда ишчилар синфининг йўлбошчиси ва ташкилотчисидир, янги жамият қуриш учун курашда совет халқининг йўлбошчиси ва ташкилотчисидир. Партиянинг кучи шундаки, у энг илғор назария блан қуролланган бир маслакдаги коммунистларнинг, марксист-ленинчиларнинг партиясидир; у жуда кенг халқ оммаси блан мустаҳкам равишда боғлангандир; партиянинг кучи— унинг уюшқоқлигидадир, демократик централизмидадир, коллектив раҳбарлигидадир. Партия халқ иши учун фидокорона курашиб келганлиги блан мамлакатимиздаги барча меҳнаткашларнинг, қардош коммунистик ва ишчи партияларнинг, жаҳондаги барча оддий кишиларнинг меҳр-муҳаббатига ва чексиз ишончига сазовор бўлди.

XX с'ездда ва с'ездан кейин бутун партия ташкилотларида авж олиб кетган қаттиқ, лекин ғоят зарур ва самарали танқид ва ўз-ўзини танқид муносабати блан буржуа матбуоти ва радиоси советларга қарши тухмат ёғдирабошлади. Империализмнинг виждон ва номус нималигини билмайдиган ма'навий қуролбардорлари марксизм-ленинизмнинг программ қоидаларини ва принципларини бузишга, социалистик идеалларимизга ва тартибларимизга тухмат ёғдиришга, совет халқи ва унинг коммунистик авангарди қилган улуғ ишларни қоралашга уринмоқдалар. Лекин бу чиранишларнинг ҳаммаси бу сафар ҳам муқаррар шармандаликка учрайди. Шундай муқаррар тарихий фактлар борки, бу фактларнинг бирор кимсага ёқиши ё ёқмаслигидан қат'и назар, бу фактлар блан ҳисоблашмаслик мумкин эмас.

Бу тарихий факт шуки, биринчи жаҳон урушининг қонли уқубатли жангларидан қутилиш йўлини халқларга фақат ленинизм кўрсатиб берди. Ма'лумки, шу уруш вақтида ўлдирилган кишиларнинг сони 10 миллионга етган эди, ярадор ва майиб қилинган кишиларнинг сони 20 миллиондан ҳам ошиб кетган эди.

Бу тарихий факт шуки, Россия ишчилар синфи меҳнаткаш деҳқонлар блан иттифоқ бўлиб, марксизм-ленинизм назарияси блан қуролланган коммунистик партия бошчилигида, чириб кетган чоризм тузумининг вайроналари устида қудратли социалистик давлат барпо қилди. Ўтмишда ҳуқуқсиз бўлиб, эзилиб келган халқлар қардошларча дўстлик алоқалари блан жипслашган суверен ва гуллаб-яшнаётган халқлар бўлиб қолдилар.

Бу тарихий факт шуки, деҳқончилик қуроли ёғоч омоч бўлган ва ишлабчиқариш техникаси ривожланмаган эски қолоқ Русь ленинизмнинг улуғ идеялари асосида қисқа муддат ичида қудратли индустриал-колхоз давлатига, биринчи даражадаги машинасозлик саноатига, ҳозирги замон энергетикасига эга бўлган, поток усулида ишлабчиқариш ривожлантирилган, автоматикага, реактив ва атом техникасига эга бўлган йирик ва механизациялаштирилган қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришига эга бўлган давлатга айланди.

Бу тарихий факт шуки, фашист ваҳшийларнинг йиртқич галалари ўлим ва вайронлик келтириб, қарийб бутун Европани топтаган иккинчи жаҳон уруши йилларида ва кўп кишилар минг йиллар давомида вужудга келтирилган цивилизация оёқости қилинди ва ер блан яксон этилди, деб ўйлаган йилларда совет халқи ва унинг шавкатли Қуролли Кучлари душманнинг тамомила брон блан қопланган галаларини тор-мор келтиришда ҳал қилучи роль ўйнадилар ва инсониятни фашистларга қул бўлишдан қутқариб қолдилар. **(Гулдурос қарсаклар).**

Бу тарихий факт шуки, эндиликда Совет Иттифоқи капиталистик денгиздаги ёлғиз орол эмас, балки у ер юзидаги территориянинг тўртдан бир қисмини эгаллаб турган ва бутун инсониятнинг учдан бир қисмидан кўпроғи яшаб турган социалистик мамлакатлар улуғ ҳамкорлигининг таркибий қисмидир.

Бу тарихий факт шуки, эндиликда марксизм-ленинизм идеялари ғарбдаги ва Шарқдаги халқларнинг океан каби қудратли озодлик ҳаракатининг моддий кучига айланди. Бу идеялар империалистик золимларга қарши, шармандали мустамлакачилик системасига қарши курашаётган юз миллионлаб одамларнинг байроғи ва э'тиқод символи бўлиб қолди. Капиталистик, қарам ва мустамлака мамлакатлардаги коммунистик партиялар ўсмоқда ва мустаҳкамланмоқда; уруш хавфига ва реакцияга қарши, меҳнаткашларнинг ҳаётий манфаатлари учун, ишчилар ҳаракатидаги тарқоқликни бартараф қилиш ва ишчилар синфининг бирлигини мустаҳкамлаш учун курашда коммунистик партияларнинг фаолияти активлашмоқда. Ленинча пролетар интернационализми байроғидан мадад олган коммунистик партиялар кенг халқ оммасининг тинчлик ва эркинлик учун, демократия ва социализм учун олиб бораётган курашига дадил туриб бошчилик қилмоқда. **(Қарсаклар).**

Шунинг учун ҳам халқларнинг эркинликка, бахт-саодатга, ёруғликка эришиш йўлидаги бу ҳаракатини империалистик реакциянинг ҳечқандай кучи тўхтатаолмайди. Ленин та'лим бериб айтган эдики, «эксплуатация қилинучилар ғалаба қозонадилар, чунки ҳаёт улар томонида, кўпчиликнинг кучи, омманинг кучи, бутун фидокор, ғоявий ҳалол, илғорига интилган, янгиликни қуриш учун уйғонаётганларнинг битмас-туганмас куч манба'лари, «авом халқ» деб аталадиганларнинг, ишчи ва деҳқонларнинг барча гигант ғайрат ва талант запаслари шу эксплуатация қилинучилар томонидадир. Ғалаба шуларники бўлади **(Гулдурос қарсаклар).** (Асарлар, 26 том, 415 бет).

Бизнинг асримиз марксизм-ленинизм голиб идеялари улуғ тантана қилаётган асрдир. Шу идеялар блан руҳланаётган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси халқни орзу қилиб келган мақсади—коммунизм сари ишонч блан олға олиб бормоқда. **(Қарсаклар).**

Яратучи улуғ совет халқига шон-шарафлар бўлсин! **(Қарсаклар).**

Коммунизм қуриш учун курашда совет халқининг илҳомбахш ва раҳбар кучи — Коммунистик партияга шон-шарафлар бўлсин! **(Гулдурос қарсаклар).**

Яшасин ҳозирги замоннинг зафар байроғи, бутун прогрессив инсониятнинг байроғи — марксизм-ленинизм! **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

Халққа хизмат қилиш, ленинизмга содиқлик—Коммунистик партия эришаётган ҳамма ғалабаларнинг асосидир

Ўртоқлар! Омманинг революцион ижодиёти блан барпо қилинган Совет давлати ўз табиати э'тибори блан социалистик давлатдир, демократизмнинг олий формасидир, чинакам халқ ҳокимиятининг гавдаланишидир. Халқ саодатини, инсон бахтини ўзига мақсад қилиб олган ижтимоий

БИРИНЧИ РУС РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ АКТИВ ҚАТНАШЧИЛАРИГА ОРДЕНЛАР ТОПШИРИЛДИ

1905—1907 йиллардаги биринчи рус революциясининг эллик йиллиги муносабати блан СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига кўра биринчи рус революциясининг актив қатнашчиларидан катта группаси орденлар блан мукофотланган эди.

23 апрельда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов мукофотланганлардан бир группасига СССР Олий Совети Президиуми номидан орденлар топширди.

Константин Дементьевич Вагановга ва Сергей Петрович Каширинга Ленин ордени топширилди. Абрам Исакович Вилиновга, Христиан Юрьевич Гольдшмидтга, Дмитрий Степанович Золотаревичга ва Михаил Максимович Ивановга Меҳнат Қизил Байроқ ордени топширилди.

Биринчи рус революциясининг қатнашчилари ҳукумат мукофотини олиб, Коммунистик партияга ва Совет ҳукуматига ташаккур изҳор қилдилар ҳамда бутун куч-ғайратларини ва билимларини коммунизм қуриш ишига бағишлаяжакларини айтдилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. Р. Рашидов мукофотланганларни самимий табриклаб, уларга сиҳат-саломатлик ва янада муваффақиятлар тилади. (ЎзТАГ).

СТАЛИНГРАДДА В. И. ЛЕНИНГА ҲАЙКАЛ ОЧИЛДИ

СТАЛИНГРАД, 22 апрель. (ТАСС). Бугун эрталаб соат 11 да шаҳар меҳнаткашлари КПСС область комитети биноси рўпарасидаги скверда В. И. Ленин ҳайкалини очишга бағишланган митингга тўпландилар.

Митингни қисқача кириш сўзи блан КПСС шаҳар комитетининг секретари И. А. Глебов очди. Совет Иттифоқи гимни садолари янграйди. КПСС Сталинград область комитетининг биринчи секретари И. К. Жегалин ҳайкални қоплаб турган пардани очади. Қарсаклар янграйди. Йиғилганлар Владимир Ильичнинг бронзадан қилинган ҳайкалига тикилиб қарайдилар.

Трактор заводининг ишчиси, 1916 йилдан партия а'зоси П. Ф. Булигин нутқ сўзлайди.

— Мен 1919 йилда Ленинни кўриш ва унинг нутқини эшитиш бахтига муяссар бўлганман, — деди у. — Ленин тўғрисида ўйлар экансан, даставвал унинг соддалигини, камтарлигини, унинг оддий киши тўғрисидаги доимий ғамхўрлигини эслайсан. Бу эса ҳамиша меҳнатга, буюк Ватанимиз манфаати йўлидаги зафарларга илҳомлантиради.

— Ленин — бизнинг байроғимиз, кучимиз, ҳаётимиздир! деб хитоб қилади трибунадан ўқитучи З. А. Куликова.

Митинг партия гимни «Интернационал»ни ижро этиш блан тугади.

А. И. МИКОЯН ВА М. Г. ПЕРВУХИН АВСТРИЯ КАСАБА СОЮЗЛАРИ БИРЛАШМАСИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИЛАР

СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи Ўринбосари А. И. Микоян ва СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи ўринбосари М. Г. Первухин ВЦСПСнинг таклифига мувофиқ, Совет Иттифоқига келган Австрия касаба союзлари бирлашмаси делегациясини шу йил 21 апрельда қабул қилдилар. Делегацияга химия саноати ишчилари касаба союзи Марказий правлениесининг секретари, Австрия касаба союзлари бирлашмаси Марказий правлениесининг а'зоси Георг Гроссауэр бошчилик қилади.

Австрия касаба союз делегациясининг а'золари ўртоқларча самимий вазиятда ўтган суҳбатда совет халқининг ҳаёти ва меҳнати тўғрисида кўп савол бердилар ва бу саволларга батафсил жавоб олдилар.

Суҳбатнинг охирида делегация а'золари Совет Иттифоқига қилган сафарларидан, совет халқининг ҳаёти блан танишганликларидан ғоят мамнун эканликларини билдирдилар ва Австрия касаба союз делегациясининг СССРга келиши Австрия ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасида дўстона алоқа ва ҳамжиҳатликни янада мустаҳкамлашга ёрдам беради, деган ишончларини изҳор қилдилар. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Туғилган кунига 50 йил тўлганлиги муносабати блан ва пахтачиликни ривожлантириш соҳасидаги хизматларини тақдирлаб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги бош инспекторининг ўринбосари Георгий Константинович Ржевскийни Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи блан мукофотлади.

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Оксфордда бўлиши

ЛОНДОН, 21 апрель **(ТАСС махсус мухбири).** Тушдан кейин Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев автомашиналарда Харуэллдан Оксфордга—Англиянинг машҳур университет шаҳрига келдилар.

Совет раҳбарларини кутиб олиш учун Оксфорд кўчаларида ва шаҳар ратушаси биноси олдида шаҳар аҳолисидан ва Оксфорд колледжлари студентларидан минглаб киши тўпланди. Совет меҳмонларининг келишини кутиб турган кишиларнинг кўпчилиги Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевни улар тушган автомобильлар ратуша олдига келиб тўхтаган пайтда дўстона табрик овозлари блан кутиб олдилар.

Ратуша эшиги олдида меҳмонларни Оксфорд мэри А. М. Лоуэр жаноблари кутиб олди. Ташқи ишлар министри Селвин Ллойд, Буюк Британиянинг СССР даги элчиси сэр У. Хэйтер, шунингдек академиклардан И. Б. Курчатов ва А. Н. Туполев, ташқи савдо министрининг ўринбосари П. Н. Кумикин, СССР ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг а'зоси Л. Ф. Ильичев ва бошқа кишилар Н. А. Булганинга ва Н. С. Хрушчевга ҳамроҳ бўлиб бордилар.

Ратуша залларидан бирида суҳбат бўлди. Суҳбат вақтида Лоуэр жаноблари совет раҳбарларини самимий табриклади ва уларни залда тўпланган Оксфорд жамоатчилиги вакиллари блан таништирди. Оксфорд мэри қисқача табрик сўзида совет раҳбарларига Англия раҳбарлари блан олиб бораётган музокараларида муваффақият тилади.

Н. А. Булганин жавоб нутқида Оксфорд аҳолисига совет халқидан самимий табрик топширди. У ўз номидан ва Н. С. Хрушчев номидан гапириб Оксфорд сингари машҳур фан ва маданият марказини келиб кўрганликлари муносабати блан жуда хурсанд эканлигини билдирди. Н. А. Булганин Оксфорд мэрининг музокараларда муваффақият тилаб айтган истакларига тўхталиб совет томони музокараларда ижобий натижаларга эришмоқ учун астойдил ҳаракат қилмоқда деб уқтириб ўтди.

Н. С. Хрушчев Англияда бўлганлигидан ва инглиз раҳбарлари блан алоқа ўрнатганлигидан мамнун эканлигини айтиб, совет раҳбарларининг визитидан мақсад—халқаро муносабатлардаги кескинликни юмшатиш йўлида янги қадам қўйилишига ёрдам беришдан иборат деб уқтириб ўтди. Совет Иттифоқи, деб илова қилди Н. С. Хрушчев, Англия блан, ва фақат Англия блангина эмас, балки ҳамма мамлакатлар блан ҳам тинч, дўстона муносабатларни мустаҳкамлашни истайди, чунки бутун дун'ёда мустаҳкам тинчлик ўрнатиш учун иккала айрим халқ ўртасида дўстлик ва тинчликкина кифоя қилмайди. Н. С. Хрушчев совет ва инглиз раҳбарларининг музокараларига муваффақият истаб айтилган тилакларга қўшилиб, ҳар иккала томон баббаравар куч-ғайрат кўрсатганларидагина бундай муваффақиятга эришиш мумкин, деб қайд қилиб ўтди.

Ташқи ишлар министри Селвин Ллойд ўзининг қисқача сўзида Англия томони музокараларнинг муваффақиятли бўлишидан манфаатдор эканлигини уқтириб ўтди. У музокаралар вақтида рўйрост гапиришни ёқлаб чиқди ва кескинликни юмшатиш йўлида биргаликда тадбирлар кўриладн, деб умид билдирди.

Ратушада суҳбат тамом бўлгандан кейин Н. А. Булганин, Н. С. Хрушчев ва уларнинг ҳамроҳлари Оксфорд университетининг шаҳар марказида жойлашган ва ўз хусусияти жиҳатидан ажойиб бинолар — турли даврлардаги инглиз ме'морчилигининг чиройлик ёдгорликлари ансамблини ташкил этган колледжларини тамоша қилиш учун йўл олдилар.

Совет меҳмонлари даставвал, Оксфорд университети кенгашининг мажлислар зали жойлашган «Кларендон Билдинг»ни бориб кўрдилар ва бу ерда фахрий меҳмонлар дафтарига қўл қўйдилар. Уларни университет вице-канцлери А. Х. Смит кутиб олди. У меҳмонларга бинонинг хушманзара жойларини кўрсатди ва университет Кенгашининг иши, унинг имтиёзлари ва ундаги урф-одатлар ҳақида сўзлаб берди. Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев шундан кейин Оксфорд университети составида энг катта ва энг қадимги бўлган «Авлиё Магдалина» ва «Нью-Колл-Колледж» колледжларни бориб кўрдилар. Улар ҳовли ичидаги Бодлей номидаги машҳур кутубхонада ҳам бўлдилар. Бу кутубхона ўзининг бойлиги жиҳатидан Англияда Лондондаги Британия Музейи кутубхонасидан кейин иккинчи ўринда туради.

«Авлиё Магдалина» колледжида элчи сэр У. Хэйтернинг таклифига биноан меҳмонлар элчининг Оксфордда ўқиган чоғида ҳозирги маориф министри Д. Экклс блан биргаликда яшаган хонасида ҳам бўлдилар.

Колледжлар ёнида тўпланган студентлар совет раҳбарларини самимий табрикладилар. «Ура!» овозлари ва студентлар қўшиқлари янграб турди.

Университет кўздан кечирилгандан кейин «Нью-Колл-Колледж» биносида меҳмонлар чойга таклиф этилди. Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев вице-канцлер Смит блан ва колледжларнинг ректорлари блан хайрлашиб, ҳамда илтифотлари ва меҳмондўстликлари учун уларга ташаккур изҳор қилиб, Оксфорддан жўнаб кетдилар. Кўчаларда уларни маҳаллий аҳолидан ва студентлардан жуда кўп киши кузатиб қолди.

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев Оксфорддан Буюк Британия бош министри сэр Антони Иденнинг шаҳар чеккасидаги резиденцияси — Чекерсга жўнадилар. Бу ерда совет ва инглиз раҳбарлари ўртасидаги музокаралар яна бошланди. Бундан илгариги кунларда бу музокаралар Даунинг стрит, 10 да олиб борилган эди.

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев кечаси ва эртага эрталаб Чекерсда бўладилар.

Буюк Британия Королеваси Елизавета II ҳузурида СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганин ва СССР Олий Совети Президиуми А'зоси Н. С. Хрушчев шарафига қабул маросими

ЛОНДОН, 22 апрель **(ТАСС махсус мухбири).** Бугун Буюк Британия Королеваси Олий ҳазратлари Елизавета II Англия ҳукуматининг таклифига биноан Англияда меҳмон бўлиб турган СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганин ва СССР Олий Совети Президиуми А'зоси Н. С. Хрушчевни Виндзор қасрида қабул қилди.

Соат 17 дан 30 минут ўтганда Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевни қасрнинг Экуэрри дарвозаси олдида Буюк Британия Бош Министри Антони Иден ва олий ҳазратларининг сарой амалдорлари кутиб олдилар.

СССР нинг Буюк Британиядаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Я. А. Малик ва олий ҳазратларининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Уильям Хэйтер совет раҳбарларига ҳамроҳ бўлиб бордилар.

Бош министр А. Иден Н. А. Булганинни ва Н. С. Хрушчевни Буюк Британия Королеваси блан таништирди. Қабул маросими вақтида шохзода-консорт Эдинбург герцоги ва Королеванинг болалари—валиаҳд шохзода Чарльз ва малика Анна ҳозир бўлдилар

СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганин Королева Елизавета II га СССР Олий Совети Президиуми Раиси К. Е. Ворошиловнинг Мактубини топширди.

Буюк Британия Королеваси ва Королева оиласи а'золарига совғалар топширилди.

Суҳбат 30 минут давом этди. Сўнгра меҳмонларга қасрнинг парад апартаментлари кўрсатилди.

Соат 18 дан 40 минут ўтганда Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев Виндзор қасридан жўнаб кетдилар.

* * *

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев Виндзорга бош министр Иденнинг шаҳар ташқарисидаги резиденцияси Чекерсдан келдилар. Улар 21 апрель кечқурун, шунингдек кечаси ва бугун эрталаб ўша жойда бўлдилар. Бу ерда СССР ва Буюк Британия раҳбарлари ўртасидаги музокаралар давом эттирилди.

Уларнинг борадиган йўли Бакингемшир ва Беркшир графликларининг шаҳарлари ва қишлоқлари орқали ўтди. Ҳамма жойда аҳоли яшаб турган жойларнинг кўчаларида ва йўллар чорраҳларида маҳаллий аҳоли ва қуёшли баҳорги якшанба кунини шаҳар ташқарисида ўтказган лондонлилардан мингларча киши совет раҳбарларининг ўтиб кетишини кутиб турдилар Совет меҳмонлари табрик хитоблари, «ура!» овозлари блан кутиб олиндилар.

Виндзор қасри Темза водисида ва Лондондан 22 миль ғарбда бўлган Виндзор шаҳарчасида қад кўтариб турипти. Бу қаср қадимги қал'а бўлиб, унинг ташқи доираси шинакли деворлар, циркул башнялар ва қадимги фортификация иншоотларининг бошқа қолдиқларидан иборат. XIV асрдан тортиб қал'а доирасида корольларнинг саройлари қурилабошланади, қал'а король резиденцияси бўлиб қолади. У турли даврлардаги биноларнинг бутун бир комплекси, шу жумладан машҳур Черков-авлиё Георгий капелласини ўз ичига олади. Бу капелла инглиз корольларининг мақбараси ҳамда инглиз ме'морчилигининг машҳур ёдгорлигидир.

Виндзор шаҳарчасининг қасрга олиб борадиган кўчаларида совет раҳбарларини тротуар ва кўчаларда тўпланган мингларча инглизлар ва жуда кўп чет эл туристлари самимий кутиб олдилар. Меҳмонларни ҳамма қўлларини баланд кўтариб табрикладн, қарсаклар ва табрик хитоблари эшитилиб турди. Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев автомобильда туриб бу табрикларга самимий жавоб бердилар.

Меҳмонлар Виндзор қасридан жўнаб кетганларида ҳам улар шундай табриклаб кузатиб қолинди. Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев Виндзордан Лондонга қайтиб келдилар.

Кечқурун совет раҳбарлари Лондон графлиги Кенгашида ўзлари шарафига ўтказилган қабул маросимида ҳозир бўлдилар.

В. М. Молотов «Франция-СССР» жамиятининг раиси генерал Петини қабул қилди

СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи Ўринбосари ва СССР Ташқи Ишлар министри В. М. Молотов 21 апрельда «Франция-СССР» жамиятининг раиси генерал Эрнест Петини қабул қилди. Генерал Пети Четэллар блан маданий алоқа қилувчи Бутуниттифоқ жамиятининг таклифига биноан СССРда меҳмон бўлиб турипти.

Самимий ва дўстона характерда бўлган суҳбат вақтида В. М. Молотов Жамиятга Франция ва Совет Иттифоқи халқлари манфаатини кўзлаб француз ва совет жамоатчилигининг кенг доиралари ўртасидаги алоқаларни ҳамда дўстона муносабатларни ривожлантиришга ёрдам бериш соҳасида янги муваффақиятлар ва бу соҳадаги ишларнинг янада кенгайишини тилади. (ТАСС).

Чет элларда Ленин кунлари

Совет халқи блан бирга халқ демократияси мамлакатларининг меҳнаткашлари, ер юзидаги бутун прогрессив инсоният Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг асосчиси ва жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг яратувчиси В. И. Ленин туғилган куннинг 86 йиллигини байрам қилиб ўтказдилар.

Хитой Халқ Республикасида Ленин кунлари кенг нишонланмоқда.

Мамлакатнинг фабрика ва заводларида, муассасаларида ва олий ўқув юртларида Владимир Ильич Лениннинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида докладлар қилинмоқда ва лекциялар ўқилмоқда. Шаҳар ва қишлоқларда виставкалар очилди.

Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетининг органи «Жэньминьжибао» газетаси Лениннинг идеология соҳасида ва назарий соҳада олиб борган кураши ҳақида мақола босиб чиқарди. Улуғ Ленин, деб ёзади газета, ўзининг бутун ҳаёти давомида ҳархил буржуа ва майда буржуа идеяларга қарши ва ишчилар ҳаракатидаги ҳархил оппортунистик оқимларга қарши кескин кураш олиб борди. Ленин ҳархил антимарксистик оқимларга қарши курашда марксизмни ривожлантирди, унинг ҳаётбахш кучини тўла даражада кўрсатиб берди. Лениндан унинг идеологик ва назарий кураш методларини ўрганиш ва марксистик назарияни оғишмай илгари силжитиш фаолиятимизнинг йўли бўлиши лозим.

Газеталарда совет авторларининг В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолияти ҳақидаги мақолалари ва очерклари босиб чиқарилмоқда.

В. И. Ленин туғилган куннинг йиллиги арафасида Пхеньянда жамоатчиликнинг тантанали мажлиси бўлди. Моранбон театри залига ишчилар, давлат муассасаларининг хизматчилари, деҳқонлар, студентлар, маданият ходимлари тўпландилар.

Мажлис қатнашчилари Корея Меҳнат партиясининг ва КХДР ҳукуматининг раҳбарларини, шунингдек Корея Меҳнат партиясининг учунчи с'ездида қатнашиш учун Л. И. Брежнев бошчилигида бу ерга келган КПСС делегациясини, Хитой, Польша, Индонезия ва бошқа мамлакатлар қардош коммунистик ва ишчи партиялар делегацияларининг бошлиқларини самимий кутиб олдилар.

КХДР министрлар кабинети раисининг ўринбосари Цой Ен Ген В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида доклад қилди.

Польша халқи В. И. Ленин туғилган кунни зўр муҳаббат ва миннатдорчилик блан нишонламоқда.

21 апрельда Варшавада В. И. Ленин туғилган куннинг 86 йиллигига ҳамда дўстлик, ўзаро ёрдамлашиш ва урушдан кейин ҳамкорлик қилиш тўғрисида Совет — Польша шартномаси имзоланган куннинг 11 йиллигига бағишланган тантанали мажлис бўлди. Мажлисни Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети ва Польша Халқ Республикаси Министрлар Совети ўтказди.

Миллий филармония залига Польша революцион ишчилар ҳаракатининг ветеранлари, меҳнат илғорлари, маданият, фан ва сан'ат арбоблари, партия ва жамоат ташкилотларининг вакиллари тўпландилар.

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети ва ҳукумати номидан Э. Охаб мажлисни очди. Мажлисда А. Рапацкий доклад қилди.

Варшавада, Лодзьда, Краковда, Познаньда, Гданьскда, Вроцлавда ва Польша Халқ Республикасининг бошқа шаҳарларида меҳаткашларнинг В. И. Ленин туғилган куннинг 86 йиллигига бағишланган тантанали йиғилишлари бўлиб ўтди.

22 апрельда Варшавадаги В. И. Ленин Марказий музейини Польша пойтахтининг кўп меҳнаткашлари келиб кўрдилар.

В. И. Лениннинг Польшада бўлганлигини, эслатадиган тарихий жойларга минглаб экскурсантлар борди. Биринчи жаҳон урушидан илгариги даврда Владимир Ильич турган ва ишлаган Поронино местечкасидаги Ленин ҳайкали гуллар орасида қад кўтариб турибди. Экскурсиячилар Поронинодаги, Краковдаги ва Белий Дунайдаги Ленин музейларини зўр ҳаяжон блан кўздан кечирдилар. Краковда королева Ядвига кўчасидаги В. И. Ленин турган уйда мемориал лавҳа ўрнатишга бағишланган тантанали маросим бўлди.

21 апрельда Будапештда бутун дун'ё меҳнаткашларининг улуғ йўлбошчиси ва устози В. И. Ленин туғилган куннинг 86 йиллигига бағишланган тантанали мажлис бўлди. Мажлисни Венгрия Меҳнаткашлар партиясининг Марказий комитети ва Венгрия Халқ Республикасининг Министрлар Совети ташкил этди.

Мажлисда Венгрия Меҳнаткашлар партияси Марказий комитетининг секретари Лайош Ач доклад қилди.

Венгриянинг ҳамма шаҳарлари ва қишлоқларида бутун дун'ё меҳнаткашлар улуғ йўлбошчисининг ҳаёти ва революцион фаолиятига бағишланган кечалар, йиғилишлар, лекциялар ва суҳбатлар бўлди. Сомбатхей шаҳрида В. И. Ленин хотирасига бағишланган йиғилишда Венгрия ишчилар ҳаракатининг ветеранлари Ленин ҳақидаги ва Венгриядаги 1919 йилги революция ҳақидаги хотираларини сўзлаб бердилар.

Диошдьер Маданият уйида (Боршод области) шонли кунга бағишланган тантанали мажлисга улуғ Ленин номидаги Диошдьер комбинатининг бир ярим мингдан кўп металлурглари, шунингдек Шарқи-Шимолий Венгриянинг йирик саноат маркази бўлган Мишкольц шаҳрининг меҳнаткашлари тўпландилар. Улар бутун дун'ё меҳнаткашларининг гениал устози ва йўлбошчиси В. И. Ленин ҳақидаги докладни зўр э'тибор блан тингладилар.

Софияда В. И. Ленин туғилган куннинг 86 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Йиғилишда Болгария коммунистик партияси ва ҳукуматининг раҳбарлари, отоқли жамоат арбоблари, Болгария пойтахтининг меҳнаткашлари ҳозир бўлдилар.

В. И. Ленин туғилган куннинг 86 йиллиги тўғрисида Болгария коммунистик партияси Марказий комитетининг секретари Димитр Ганев доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари баланд руҳ блан КПСС Марказий Комитетига табрикнома қабул қилдилар.

22 апрельда Бухарестда Руминия пойтахти меҳнаткашларининг В. И. Ленин туғилган кунга 86 йил тўлишига бағишланган тантанали йиғилиши бўлди. Владимир Ильич Лениннинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида Министрлар советининг раиси Киву Стойка доклад қилди.

Руминиянинг кўп шаҳарлари ва қишлоқларида ҳам тантанали йиғилишлар бўлди.

Германия Демократик Республикасининг матбуоти бутун дун'ё меҳнаткашларининг йўлбошчиси Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 86 йиллигини кенг нишонламоқда.

«Нейес дейчланд» газетаси биринчи саҳифасида Германия Демократик Республикаси президенти Вилгельм Пикнинг «Ленинизм — халқларнинг ғолиб байроғи» сарлавҳали мақоласини босиб чиқарди. Газета, Владимир Ильич Лениннинг ҳаёти ва фаолияти ҳақидаги кўп мақолалар, хотиралар ва фотографияларни ҳам босиб чиқарди. «Нейес дейчланд» газетаси «Ленинчи большевистик партиянинг вужудга келиши» сарлавҳали мақолада Ленин Асарларининг олтинчи томига кирган асарларнинг мазмунини баён қилиб беради. Бу том Берлиндаги «Диц» нашриёти томонидан бу йил нашр этилди.

Германия либерал — демократик партиясининг марказий органи — «Дер морген» газетаси редакцион мақоласида Ленин идеяларининг буюк кучини уқтириб ўтади.

Албанияда чиқадиган ҳамма газеталар Владимир Ильич Ленин хотирасига бағишлаб кўп материаллар ва Ленин портретларини босиб чиқармоқдалар. Албания Меҳнат партияси Марказий Комитетининг қарорига мувофиқ 1956 — 1961 йилларда В. И. Ленин Асарларининг тўплами албан тилида нашр этилиши хабар қилинади.

«Зери и популлит» газетаси «Ленинизм — абадий ҳаёт ва ҳаётбахш та'лимотдир» деган сарлавҳали бошмақола босиб чиқарди.

Газета бошмақоласининг охирида бундай деб ёзади: Меҳнат партияси, ленинчи типдаги партия вужудга келганидан бери ўтган 15 йил ичида катта муваффақиятларга эришди. У ўзининг бутун фаолиятида ленинча принципларга, КПССнинг—Ленин партиясининг жуда бой ва қиматли тажрибасига амал қилиб келди ва амал қилмоқда. Ленинизм озод халқимизнинг ҳаётида ва меҳнатида яшамоқда ва ғалаба қилмоқда.

Финляндия меҳнаткашлари В. И. Ленин туғилган куннинг 86 йиллигини зўр самимият блан нишонламоқдалар.

Демократик газеталар В. И. Лениннинг портретларини ва унинг ҳақидаги мақолаларни босиб чиқармоқдалар. «Тюэкансан саномат» газетаси босиб чиқарган мақолада фин халқининг 1905—1907 йиллардаги революцион кураши тўғрисида В. Лениннинг айтган сўзлари келтирилади. «Вапаа сана» газетаси В. И. Лениннинг Финляндияда бўлган вақтини тасвирлаб ёзади.

Австриянинг демократик матбуоти В. И. Ленин туғилган куннинг 86 йиллигига бағишланган мақолалар босиб чиқармоқда. «Эстеррейхише фолькстимме» газетаси «Ленин партияси» деган сарлавҳали катта редакцион мақола босиб чиқарди. Мақолада Владимир Ильичнинг ҳаёти ва революцион фаолияти муфассал тасвирланган. Газета «Ленинизм — интернационал та'лимотдир, ишчилар синфининг империализмга қарши тинчлик ва социализм учун курашдаги қудратли қуролидир» деб уқтириб ёзади.

23 апрель. (ТАСС).

КПСС делегацияси Пхеньянга келди

ПХЕНЬЯН, 21 апрель. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Президиумининг а'золигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Л. И. Брежнев бошчилигида КПСС делегацияси Корея Меҳнат партиясининг учинчи с'ездида қатнашиш учун бугун Пхеньянга келди. Делегация составида КПСС Марказий Комитетининг а'зоси ва КПСС Хабаровск ўлка комитетининг Биринчи секретари М. М. Стахурский ва СССРнинг КХДРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси В. И. Иванов бор. Аэродромда КПСС делегациясини Ким Ир Сен, Пак Ден Ай, Ким Ир, Пак Гим Чер, Пак Чан Ок, Цой Чан Ик, Пак И Ван, Нам Ир ўртоқлар ва Корея Меҳнат партияси ҳамда КХДР ҳукуматининг бошқа раҳбарлари, шунингдек қардош коммуниситк ва ишчи партияларнинг Корея Меҳнат партияси с'ездига келган делегациялари, СССР ва халқ демократияси мамлакатлари элчихоналарининг бошлиқлари ва ходимлари кутиб олдилар.

„Советская Россия“ газетаси

1956 йил 1 июльдан бошлаб КПСС Марказий Комитети РСФСР Бюросининг ва РСФСР Министрлар Советининг органи бўлган «Советская Россия» номли янги газета чиқади. Газета ҳафтада олти марта, «Правда» форматидаги тўрт саҳифада кўп нусхада нашр этилади.

Газетада экономика ва маданият, партия ва совет қурилиши, маориф, фан, техника, адабиёт, сан'ат масалалари, шунингдек ташқи сиёсат ва халқаро аҳвол масалалари ёритилади. Газета корхоналарнинг, колхозларнинг, МТСларнинг, совхозларнинг, саноат, қишлоқ хўжалик илғорларининг энг яхши иш тажрибаларини оммалаштиради, ўз газетхонларини мамлакат ичидаги ва четэллардаги энг муҳим воқиалар блан таништиради.

РСФСР шаҳарлари ва қишлоқларида ҳозир янги газетага обуна қабул қилинабошланди. Обунани Союзпечать бўлимлари, алоқа конторалари, бўлимлари ва агентликлари, хат ташувчилар, шунингдек корхоналардаги, ўқув юртларидаги, колхозлардаги, совхозлардаги, МТС ва муассасалардаги обуна қабул қилиш пунктлари ва жамоат вакиллари қабул қилади.

Берлинда ГБСП ташкил қилинганига 10 йил тўлганлиги муносабати блан тантанали мажлис

БЕРЛИН, 22 апрель. (ТАСС). Кеча Берлинда Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг ва ГБСП катта Берлин ташкилотининг Германия Бирлашган социалистик партияси ташкил қилинганига 10 йил тўлганига бағишланган тантанали мажлис бўлди.

«Метрополь» театрининг зали байрамдагидек безатилган. Бундан ўн йил илгари буерда немис ишчилар синфининг ҳаётидаги муҳим воқиа юз берди: буерда бўлган с'ездда Шарқий Германиядаги Коммунистик партия блан социал-демократик партия Германия Бирлашган социалистик партияси бўлиб бирлашди.

Тантанали мажлис қатнашчилари ҳукумат ложасида Германия Демократик Республикаси президенти В. Пикнинг пайдо бўлишини қизғин табриклаб кутиб олдилар. ГБСП Марказий Комитетининг биринчи секретари В. Ульбрихт, ГДР Министрлар советининг раиси О. Гротеволь, ГБСП Марказий комитети сиёсий бюросининг а'золари ва кандидатлари мажлис президиумида жой оладилар.

Германия Бирлашган социалистик партияси ташкил қилинганига 10 йил тўлганлиги тўғрисида В. Ульбрихт ва О. Гротеволь докладлар қилдилар. Улар марксизм-ленинизм буюк та'лимотига амал қилаётган Германия Бирлашган социалистик партияси ўзи ташкил топган кундан буён ўтган йиллар ичида ишчилар синфининг ҳаракат бирлиги учун курашда, тинчлик, демократия ва социализм учун курашда муваффақиятларга эришганлигини қайд қилиб ўтдилар. Нотиқлар Германия Демократик Республикаси меҳнаткашларининг ГБСП раҳбарлигида эришган муваффақиятлари бирлашган ишчилар синфининг куч-қувватини ва имкониятларини ёрқин намойиш қилиб берганлигини кўрсатиб ўтдилар.

В. Ульбрихт ва О. Гротеволь Германия Бирлашган социалистик партиясининг вазифалари тўғрисида гапириб, бутун немис ишчилар синфининг ҳаракат бирлиги учун, Германия Демократик Республикасини янада мустаҳкамлаш учун, социализм қуриш учун курашни кучайтириш зарурлигини уқтириб ўтдилар.

Мажлисда гулдурос қарсаклар остида Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Германия Бирлашган социалистик партиясининг Марказий Комитетига юборган табрикномаси ўқиб эшиттирилди.

Табрикнома текстида бундай дейилади:

ГЕРМАНИЯ БИРЛАШГАН СОЦИАЛИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитети Германия Бирлашган социалистик партиясини унинг ташкил қилингани кунига 10 йил тўлганлиги блан қизғин табриклайди.

Германия Бирлашган социалистик партиясининг тузилиши герман ишчилар ҳаракати тарихида бурилиш нуқтаси бўлди ва бутун Германия ишчилар синфининг бирлигига эришиш соҳасида кенг имкониятларни очиб берди. Германия Бирлашган социалистик партияси ўзи ташкил топган вақтдан буён ўтган йиллар ичида демократик кучларни тинчлик демократия ва социализм учун курашга жипслаштириш ишида муваффақиятларга эришди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитети Германия Бирлашган социалистик партиясига ишчилар синфи сафларининг бирлигини мустаҳкамлашда, ишчилар синфи блан деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлашда, барча меҳнаткашларни мамлакатнинг тинч, демократик йўл блан ривожланиши ҳамда герман халқининг гуллаб-яшнаши учун курашга жипслаштиришда янада муваффақиятлар тилайди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети

Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетига юборган табрикномаси ҳам ўқиб эшиттирилди.

Тантанали мажлис қатнашчилари мажлис охирида «Интернационал»ни ижро этдилар.

С п о р т

„Пахтакор“ командасининг учинчи ғалабаси

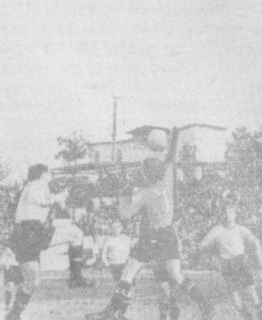

Ўтган якшанба — дам олиш куни «Спартак» стадионида мамлакат биринчилиги учун «Б» класс составида ўйновчи футбол командаларининг навбатдаги учрашуви бўлди. Стадионга футбол ҳавасқорларидан мингларча киши Ижевск «Зенит» — Тошкент «Пахтакор» командаларининг ўйинини тамоша қилиш учун келди.

Меҳмонлар ўйин бошланиши бланоқ ҳужумга ўтадилар. Уларнинг уюшқоқлик блан ўйнаб, тўпни тошкентлилар дарвозаси олдига тез-тез келтириб туришлари «Пахтакор» футболчиларини ҳимояга активроқ ўтишга да'ват этди. Ўйиннинг бешинчи минутида «Пахтакор» командасининг ҳимоячиси Акмал Азизхўжаев «Зенит» командаси ҳужумчилари томонидан деярли киритилаётган тўпни ғоят усталик блан ўз дарвозаси олдидан қайтариб юборди. Шундан сўнг тошкентлилар ҳужумга ўтдилар.

Ўйиннинг биринчи ярми шу тариқа навбатма-навбат ҳужум блан ўтди. Лекин ҳар иккала команда ҳисобни очишга муваффақ бўлмади. Ўйиннинг иккинчи ярми эса биринчисига қараганда ҳам қизғин ўтди. Гоҳ у, гоҳ бу томон дарвозаси олдида жиддий хавф туғилиб турди. Бу—ҳар икки команданинг деярли тенг кучга эга эканлигини кўрсатарди.

Ўйин тугашига 10 минут қолганида «Пахтакор» командасининг ҳужумчилари М. Боркин, Л. Мақсудов ва Қ. Муқимовлар майдоннинг ўртасида бошлаган комбинацияларини жуда усталик блан давом эттирдилар ва Муқимовнинг тўпни уриб киритиши блан якунладилар.

Шундан сўнг меҳмонлар ҳисобни бараварлаштириш мақсадида қаттиқ уриниб кўрдилар. Аммо бирон натижа чиқаролмай, тез орада ташаббусни қўлдан бериб қўйдилар. Яна ўйин асосан уларнинг майдонида давом этди. Тошкентлилар ҳисобни ошириш мақсадида ҳужумни тобора кучайтириб бордилар. Броқ ижевсклилар ўз дарвозаларини қаттиқ туриб ҳимоя қилдилар. Шундай қилиб, дастлабки икки ўйинни дуранг қилган «Зенит» командаси Тошкент футболчиларига ютқазди. Ўйин 1:0 ҳисоби блан тошкентлилар фойдасига ҳал бўлди.

«Пахтакор» командаси турнир таблицасига яна 2 очко ёзишга муваффақ бўлиб, зона бўйича энг олдинги ўринга чиқишга эришди.

Суратда: Ижевск «Зенит» ва Тошкент «Пахтакор» командаларининг учрашув пайти.

Б. Мазур фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 24/IV да янги спектакль **Холисхон,** 25/IV да **Қароқчилар.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 24/IV да **Етти гўзал.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/IV да **Сингиллар қиссаси.**

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН», — кундуз ва кечқурун янги ҳинд бадиий фильми **Бомбай қизи.**

«ЁШ ГВАРДИЯ — кундуз ва кечқурун янги румин бадиий фильми **Горнист набиралари.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ИСКРА», «УДАРНИК» — **Горнист набиралари.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
24 апрельда
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий асари
ХОЛИСХОН
3 парда, 8 кўринишли драма
К. Яшиннинг янги адабий таҳририда.

ТОШКЕНТ ДАҒЛАТ ЦИРКИДА
25 апрельда
УССУРИЯ ВА БЕНГАЛИЯ
ЙЎЛБАРСЛАРИ
АТТРАКЦИОНИНИНГ ДАВОМИ
Ўргатувчи — РСФСРда хизмат кўрсатган артист **А. Н. Александров.**
Тамоша кеч соат 8 да бошланади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 39040, Саноат ва транспорт бўлими — 132 Хатлар бўлими — 34048, Маҳаллий ахборот бўлими 135, Секретариат — 34048. Э'лонлар бўлими — 38142.

Р 03723. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1421.